

365 GÜNE
BİR HADİS
BİR HİKMET

MURAT PADAK

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	xv
Bismillah Her Hayrın Başıdır!	1
Resulullah'ın Söylemediği Bir Sözü Ona İsnat Etmek Cehenneme Girme Sebebidir!	2
Herkes Ameline Göre Karşılık Görecektir.....	3
La İlahe İllallah Diyen Cennete Girer!	4
Doğruluk İnsanı Cennete Götürür	5
Resulullah'a İtaat Allah'a İtaattir	6
Din Kardeşini Küçük Görme!.....	7
Hiçbir İyiliği de Kötülüğü de Küçük Görme!	8
Seni İlgilendirmeyen Şeyleri Terk Et!	9
Komşusu Açken Tok Yatan İmanını Gözden Geçirsin!	10
Sofranı Herkese Açma!	11
Alan El Değil, Veren El Ol!	12
Karanlığa Söveceğine Kalk Bir Mum Yak!	13
İçinde Nezaketin Olmadığı Her Şey Çirkindir!	14
Kalp İyi Olursa Tüm Beden de İyi Olur	15
Seven, Sevdiğine Haber Versin!	16
Eskiye İmanımıza Canlılık Katalım!.....	17
Dünyadaki Ağırlıklar Dünyada Kalacaktır	18
Her İyilik Sadakadır	19
Ahirette Çıkacak Sorular Şimdiden Belli Oldu	20
Hayâ Yalnızca Hayır Getirir	21
Allah'ı Unutturan Mal Hayırlı Değildir	22
En Hayırlı Sadaka Hangisidir?	23
Manevî Hayatımız İçin de Dua Edelim	24
En Hayırlı İş Kur'ân Öğretmektir	25
Sade Bir Hayat Yaşamak İmandandır!	26
Kimi Sevdiğine Dikkat Et!	27
Namaz Her Hayrın Anahtarı, Her Şerrin Kilididir.....	28

Allah'ın Baktığı Yere Yatırım Yap!	29
Dünyada Bıraktığımız İyi İzler Yazılmaya Devam Ediyor	30
Gıybet Nedir?	31
Helal ve Harama Dikkat Et!	32
Güzel Ahlak, Sahibini Yüksek Derecelere Taşır	33
Hiçbir İyilik Küçük Değildir!	34
Müsamaha Gösterene Allah da Müsamaha Gösterir	35
Vehen Nedir?	36
Henüz Sınanmadıysan Masum Değilsin!	37
Aynı Tuzağa İkinci Defa Düşme!	38
Bizi Aldatan Bizden Değildir!	39
Müslüman Kimdir?	40
Merhamet Et ki Merhamet Bulasın!	41
Hata Yapanların En İyisi Kimdir?	42
Her Yerde Allah'tan Kork!	43
Yalan Söylemeyi Bırakmayanın İbadeti Makbul Değildir	44
Sabır Ne Zaman Olmalı?	45
İyilik Nedir? Günah Nedir?	46
İnsanların Arasını Düzeltmek İçin Yalan Söyleyen, Yalancı Değildir	47
Bir Kötülüğün Arkasında Mutlaka Bir İyilik Yap!	48
Kimler Resulullah'ın Yolunda Değildir?	49
Dua İbadetin Kendisidir!	50
Seni Ateşten Koruyacak Ne Varsa Ona Sarıl!	51
Her Duyduğunu Söyleme!	52
Bazı Hırsızlar Sadece Borç Alır!	53
Haramla Beslenen Kişinin Duaları Kabul Olmaz	54
İnsanların ve Allah'ın Sevgisini Kazanmanın Yolu	55
Gerçek Muhacir Kimdir?	56
Amellerin En Hoş Olanı Az da Olsa Devamlı Olanıdır!	57
Konuştuklarımıza ve Yazdıklarımıza Dikkat Edelim	58
Kendisini Duyurmak İsteyeni Allah Duyurur!	59
Altmış Yaşa Son Bir Uyarı!	60
Cihadın Birçok Çeşidi Vardır	61
Kolaylaştırın, Zorlaştırmayın!	62

Önce Tedbir, Sonra Tevekkül.....	63
Mümin Hem Şükreden Hem Sabredendir	64
Güçlü Kişi Kimdir Biliyor musun?	65
Cennet de Cehennem de Yanı Başımızda!	66
Üç Kişiyken İki Kişinin Kendi Aralarında Konuşması Doğru Değildir.....	67
Toplum İçine Girmeden Önce Rahatsız Edici Kokulardan Uzak Durmak Gerekir	68
Tamamlanmamış Bir Akdi Bozacak Davranışlardan Uzak Dur!.....	69
Namaz, Akan Bir Nehir Gibi Temizleyicidir.....	70
Elbiseleriyle Kibirlenenlere Bir Uyarı!	71
Evlenmek Gözü ve İffetini Korur	72
Mümin Müminin Aynasıdır!	73
Kimler Harabe Eve Benziyor Biliyor musun?.....	74
Rabbini Zikredenle, Rabbini Zikretmeyenin Durumu.....	75
Münafıkların Üç Özelliği	76
Ticarete Müslümana Yardımcı Olana Allah da Yardım Eder.....	77
Kalbini Rahatsız Eden Şeylerden Uzak Dur!	78
En Güzel Miras Edeptir	79
Ya Hayır Konuş Ya da Sus!	80
Zenginliğin Gerçek Tanımı.....	81
Haset Ateştir!.....	82
Bir Müslümanın Sıkıntısını Gideren Kişi Kendi Sıkıntısını Gidermiş Olur	83
İyilik Yapmayı Düşünmek Bile İyilik Sayılır	84
Öfkeyle Kalkan Zararla Oturur	85
Allah'a Kavuşmak İstiyor muyuz?.....	86
İşlerini En Güzel Şekilde Yap	87
Allah Üç Kişiden Kalem Kaldırmıştır	88
Evimizde Şeytana Ait Bir Şey Var mı?.....	89
Lezzetleri Yok Eden Ölüm!	90
Siz Hiç Yalan Elbisesi Giydiniz mi?	91
Şüpheli İşlerden Uzak Duran Kendisini Koruma Altına Almış Olur.....	92
İmanın Yarısı Temizliktir	93
Canlılara ve Tabiata Karşı Sorumluluğumuz	94
İyilik Yolları Çoğtur!.....	95
Herkes Kendi Ameline Göre Yargılanacaktır	96

Din mi bize uymalı, biz mi dine uymalıyız?	97
Belki de Yanlış Yere Bakıyoruz!	98
Kur'ân'la Dost muyuz?.....	99
İşçi Hakkına Dikkat Edelim.....	100
İki Yüzlüler İnsanların En Kötüleridir.....	101
Zulme Ses Çıkarmayan Toplumlar Helak Olur!.....	102
Ağız ve Diş Sağlığına Önem Veriyor muyuz?.....	103
Her Türlü Kötülükten Allah'a Sığınalım	104
Harabat Ehlini Hor Görme!.....	105
Borcumuzu Zamanında Ödüyor muyuz?	106
Mazlumun Bedduasından Sakınelim	107
Müslümanların Kusurlarını Arayan, Kendi Kusurlarını Ortaya Döker!.....	108
Her Amelimiz Allah İçin Olmalıdır.....	109
Allah'ın Rızası Nerededir Bilinmez!.....	110
Yarın Allah'ın Yardımını Görmek İsteyen, Bugün Ona Yardım Etsin!	111
Allah'ın Nimetleri Üzerinde Gözüksün!	112
İnsan Yaşlanır Ama Bazı Şeyler Genç Kalır!	113
Manasını Bilmeden Kur'ân Okumanın Sevabı Var mıdır?	114
Doğru Sözlü ve Güvenilir Tüccarın Mükafatı	115
Uyanır Uyanmaz Elleri Yık!.....	116
Şeytan Vesvese Vermek İçin Fırsat Kollar.....	117
Her Musibet Bir Kefarettir	118
Rüşvet Almak Haramdır!.....	119
Kimseyi Babası ile Yargılamayın!	120
Cennet Ebedî Nimet Yurdudur.....	121
Ölümlerin En Güzeli Allah İçin Ölmek!.....	122
Hakka Davet Et ve Zalimlere Yakın Durma!.....	123
Bir Kul İsyan Etmesine Rağmen Dünyayı Kazanır mı?	124
Toplum Bir Gemideki Yolculara Benzer	125
Yolun Hakkını Ver!	126
İmanı Güçlü Mümin, İmanı Zayıf Müminden Daha Hayırlıdır	127
İş Başına Geçince Zulmeden Olma!	128
Allah'ı Görüyor Gibi Yaşamak Gerekir!	129
Tövbe Etmek İçin Yarını Bekleme!.....	130

Allah'ın Yasaklarına Hileli Yollarla Yaklaşma!	131
Allah Katında İnsanların En Kötüsü Kimdir?.....	132
En Büyük Cihat Hangisi?	133
Çok Konuşanlar Peygamber Efendimizden Çok Uzak Olurlar.....	134
İnsanlara Teşekkür Etmeyen, Allah'a Şükretmez!	135
Mecliste Konuşulan Sözler Emanettir	136
Müslüman'ın Namusuna Dil Uzatmak Büyük Günah'tır	137
Toplumu Felakete Sürükleyen Hastalık: Cimrilik!.....	138
Günah İşlemenin de Bir Adabı Var!	139
Lanet Etmeden Önce Bir Daha Düşün!	140
Herkese Karşı Adil miyiz?	141
Uyumadan Önce Alınacak Bazı Tedbirler	142
Rabbine Bir Adım Yaklaş, O Sana Misliyle Yaklaşacaktır	143
İnsanların Arasını Bulmanın Faziletini Biliyor musun?	144
Alırken de Satarken de Dürüst Ol!	145
İyi Komşu muyuz?	146
Oruçlusun Diye Kimse Nazını Çekmek Zorunda Değil!	147
Faizden de Tozundan da Uzak Durmaya Çalışalım!	148
Kimsenin Hakkı Kimsede Kalmayacaktır!	149
Kendi Kazandıklarının Tadı Hiçbir Şeyde Yoktur!.....	150
Müflis Kimdir Biliyor musun?	151
Haram Malla Yapılan İnfak Kabul Değildir!	152
Kalbinin Sesini Dinle	153
Dullara ve Yoksullara Yardım Eden Cihat Eden Kişi Gibidir.....	154
Aile Dostlarımızı Unutmayalım!	155
Alışverişte Çokça Yemin Etmekten Uzak Duralım.....	156
Hayra Vesile Ol!	157
Ticaretteki Günahların Kefareti Sadaka Vermekle Olur	158
Sanatçı da Sanat da Allah'a Aittir!.....	159
Eşin Kusurlu da Sen Mükemmel misin?	160
Müslümanı Şaka Yoluyla Bile Olsa Korkutmak Caiz Değildir!	161
Her Hak Hakkın Değildir!	162
Dostunun Güvenini Sarsacak Hareketlerden Kaçın!	163
Resulullah Efendimizden Bazı Dualar.....	164

Akıllı ve Tembel Kişi Kimdir?	165
Kuşların Kalbine Sahip Müminler Cennete Girecekler!.....	166
Fitneler Gelmeden Hazırlığımızı Yapalım	167
Cömert Olmak İçin Yarını Bekleme! Bugün Zaten Geç Kaldın!.....	168
Keşke ile Geçmişi Değiştirmek Mümkün Değildir	169
Ambalaja Değil, İçindekine Bak!	170
Müminler Bir Vücudun Azaları Gibidirler.....	171
Zalime Nasıl Yardım Edilir?	172
Faizcilerin Göreceği Ceza!	173
Şükreden Bir Kul Olmayayım mı?.....	174
Kamu Görevlerine Talip Olan Kişinin Sorumlulukları Vardır.....	175
Dünya Bir Misafirhanedir.....	176
Sattığın Malın Ayıp ve Kusurlarını Gizleme!.....	177
Allah'ın Hoşlanmadığı Üç Özellik	178
Allah Kullarının Yaptıklarına Karşılık Sabredendir	179
Güldürmek İçin Yalan Söyleyene Yazıklar Olsun!	180
Evlilikte Önceliğin Dindarlık Olsun!.....	181
Damat Adayın Önceliğin Dindar ve Ahlaklı Olsun!.....	182
Nikâhın En Hayırlısı En Kolay Olanıdır	183
Her Bidat Doğru Yoldan Uzaklaştırır!	184
Övmeye Aşırıya Gitmemek Gerekir	185
Din Kardeşinle Küs Kalma!	186
Yemek Davetine Yoksulları da Çağırdın mı?	187
Mümin Yeşil Ekine Benzer!	188
Stokçuluk Yapan İflas Edecektir!	189
Kadın ve Erkeğin Birbirleri Üzerinde Hakları Vardır	190
Sadaka Vermek, Doğru Olduğumuzun Alametidir	191
Boş Zamanımızın ve Sağlığımızın Kıymetini Bilelim	192
Zenginlik de Bir İmtihandır!	193
Herkes Yönetimi Altındakilerden Sorumludur	194
Kalbinden Geçirdiğin Kötü Şeyleri Yapma!.....	195
Kalbimizin İstikamette Kalması İçin Kendimize Dua Edelim	196
Dünya Müminin Zindanıdır	197
Müslüman Özgün Biridir.....	198

Paraya ve Eşyaya Kulluk Edenleri Duydunuz mu?	199
Ne Yaparsan Yap Allah İçin Yap!	200
Günah İşleyen Birini İhbar Etmek Gerekir mi?	201
Rızkın Seni Bulacaktır!	202
Bu Kadar Şahit Varken Hangi Günahı Gizleyebiliriz?	203
Sağ Elinle Yaptığın İyiliği Sol Elinden Gizle!	204
Allah'ın Rızası Anne Babanın Yanındadır!	205
İnsanların Arasında Yaşayan, İnsanlardan Uzak Durandan Daha Hayırlıdır!	206
Aşkın Gözü Kördür!	207
Gülme Komşuna, Gelir Başına!	208
Kazandığını Kaybetmek Nedir Biliyor musun?	209
Üçüncü Ortağınızın Allah Olmasını İster misiniz?	210
Ödeme Güçlüğü Çeken Birine Yardımcı Olmanın Fazileti	211
Yaşlılara Yaptığın İyilik, Kendine Yaptığın İyilik Sayılır	212
Ne Kadar Malın Var?	213
Seni Görenler Allah'ı Hatırlıyor mu?	214
Bedeninin Zekâtını Veriyor musun?	215
Cemaatle Namazın Önemi	216
Her Kimde Dört Özellik Varsa En Kazançlı Kişi Odur!	217
Ölüyü Takip Eden Üç Şey!	218
Hepimiz Bir İmtihanın İçindeyiz	219
Hasta Ziyareti ve Müslüman Kardeşini Ziyaret Etmenin Fazileti	220
Her Çocuk Fıtrat Üzerine Doğar	221
Vatanseverlik ile Irkçılık Aynı Şey Değildir	222
Evlerimiz Mezarlığa Dönüşmesin!	223
Resulullah Efendimiz Bizden, "Kardeşlerim" Diye Bahsetti!	224
Haram, Adı Değişince Helal Olmuyor!	225
Herkes Hak Ettiği Saygıyı mı Görüyor?	226
Yalnız Başımızayken Gözyaşlarımız Akıyor mu?	227
Bizi Allah'a Yaklaştıracak Olan İstikamettir!	228
İki Tarafı Dinlemeden Hüküm Verme!	229
Cömert Allah'a Yakın, Cimri Allah'tan Uzaktır	230
Ölülere Sövmek Dirilere Eziyettir!	231
Selam Müminlerin Parolasıdır	232

Borcunu Güzellikle Öde	233
Zarar Veren Zarar, Zorluk Çıkaran Zorluk Görür!.....	234
Hâkimler İçin Bir Uyarı!	235
Hayvanlara Yapılan İyilikte de Sevap Vardır	236
Müslüman Herkes Gibi Hareket Etmeyen Özgün Bir Kişidir!	237
Tedbir Tevekkülden Önce Gelir	238
Kabir Ziyareti Yapıyor muyuz?	239
Yemek Yeme Adabı	240
Faydalı İlmin Fazileti	241
Mal ve Makam Sahibi Olmak İçin Dinini Kullananların Verdiği Zarar	242
Kalbini mi Yardın?	243
Ne Günah İşledin de Tövbe Edecek Yüzün Yok?	244
İmanın Alameti Nedir Biliyor musun?.....	245
Allah'ın Rahmeti Sonsuzdur.....	246
Yeni İş Arayışında Olanlar İçin Bir Uyarı	247
Sana Nasıl Davranılmasını İstiyorsan Sen de Öyle Davran!.....	248
Aldatıcı Yıllarda mıyız?	249
Uyarıları Dikkate Almayanlar Hakkında Bir Uyarı.....	250
Hesap Gününe Hazır mıyız?.....	251
Borcunu Bilerek Ödemeyenler Hakkında Ciddi Bir Uyarı.....	252
Her Nimetten Hesaba Çekileceğiz!	253
Peygamber Efendimizin Dilinden Dualar	254
Kur'ân Bazılarını Yüceltir, Bazılarını ise Alçaltır	255
Gönlü Fakir Olan Zengin Olamaz!	256
Allah Bir Kulunu Severse Onu Dünyadan Korur!.....	257
Lanet Etmeden Önce Bir Daha Düşün!	258
Yalnızca İki Kişiye Gıpta Edilir	259
Mümin Kardeşine Dua Etmeyi Unutma!.....	260
İbadetler Ceza Değildir!	261
En İyi Müslüman Olmanın Yolu Buradan Geçiyor!.....	262
Hiç Kimse Doğuştan Üstün Değildir	263
Toplum İçinde Başına Buyruk Hareket Edemezsin!.....	264
Her Şeyimiz Allah İçin Olmalıdır	265
Dünyanın Allah Katındaki Değeri	266

Üç Önemli Tavsiye!	267
Dinimizde Aşırılığa Yer Yoktur!	268
Sevabı Bazen İbadet Etmeyenler Götürür!	269
Cuma Namazı Haftalık Buluşmadır	270
Teraziyi Ağır Yapacak Olan Güzel Ahlaktır	271
Sadaka Yolları Çoktur!	272
Sünnet Kur'ân'ın Güvenliğini Sağlar!	273
Büyük Günah İşleyen Kişi İmanın Kontrolünden Çıkmıştır!	274
Miras Taksimi Allah'ın Sınırındır!	275
Kalp Nasıl Kirlenir ve Paslanır?	276
Çocuk Yalanı Evde Öğrenir	277
Hayâ, Akıldan Sonra En Büyük Nimettir	278
Allah'ı Unutan, Unutulur!	279
Cennette Kibirliyle Yer Yoktur!	280
Gizli Şirkin Tehlikesine Dikkat Edelim	281
Günlük İşlerle İlgili Bazı Dualar:	282
Allah Yardım Etsin Diye Dua Etmek!	283
Salgın Hastalıklardan Korunmaya Yönelik Bir Tavsiye	284
Allah'tan Af Dilemek Tüm Sıkıntıların Çaresidir	285
Ölen Herkes Pişman Olacak!	286
Kurtuluş Bu Üç Cümlede	287
İmanımızı İspat Edebilir miyiz?	288
Helal de Bellidir, Haram da Bellidir!	289
İşlediğin Günaha Değil, Kime Karşı İşlediğine Bak!	290
Senin Vesilenle Bir Kişinin İslam'la Tanışması Her Şeyden Daha Hayırlıdır!	291
Allah İçin Terk Edersen Daha Hayırlısını Bulacaksın!	292
Zaman mı Kısaldı, Yoksa Zamanın Bereketi mi Gitti?	293
İslam'ı Dert Edinen Azınlığa Müjdeler Olsun!	294
Allah Teâlâ Kıyamet Günü Üç Kişiyle Konuşmayacaktır!	295
Kimseye Bela Olmamak da Bir İyiliktir!	296
Falcı Bilseydi Kendi Geleceğini Bilirdi!	297
Şeytan Cahilden Değil, Âlimden Korkar!	298
İlim Gösteriş İçin Öğrenilmez!	299
Gücünün Yettiğini Yap!	300

Şeytan Secde Edeni Görünce Ağlar!	301
Resulullah’a Salât Etmek Ne Demektir?.....	302
İmanın Tadına Üç Şeyle Varılır	303
Güler Yüzlü Bir Eş de Rızıktır!.....	304
Beş Altın Öğüt!	305
İlmiyle Amel Etmeyenlerin Akıbeti	306
Eşine İyi Davranan Kılıbık Değil, Kalbi Ilık Kişidir!.....	307
Acele İşe Şeytan Karışır.....	308
Eşleri Birbirine Düşüren Şeytanların Yeni Taktikleri	309
İnsanların Arasını Bozan Üç Şeyden Uzak Dur!	310
Ateşe Körükle Değil, Suyla Git!	311
Herkese Hak Ettiği Değeri Vermek Gerekir	312
Kıyametin Bazı Alametleri.....	313
Peygamberimizden Hayvan Haklarıyla İlgili Bazı Tavsiyeler ve Uyarılar	314
İnsan Kendisinden de Çalar mı?	315
Yeminle İlgili Bazı Hükümler	316
Kul Kapısında Israrcı Olmaya Gerek Var mı?	317
Kabir Hayatı ve Kabir Azabı Haktır	318
Haklı da Olsan Tartışmadan Uzak Dur!	319
Peygamber Efendimizin Çocuklara Bakışı	320
İsraf Edenleri Herkes Sever Ama Allah Sevmez!	321
Kamu Görevleri Hak Etmeyenlere Verilirse Ne Olur?	322
Yalan Şahitlik En Büyük Günahlardan Biridir	323
Biz de Seni Görmeyi İstiyoruz Ey Allah’ın Resulü!.....	324
Edep ve Hayâ Hayatımızı Terk Etti.....	325
Kendimize Beddua Etmeyelim!.....	326
Öğrendiklerini Paylaş!.....	327
Cam Şişelere Dikkat!.....	328
Herkes Kendi yaptıklarından Sorumludur	329
İman Hicrettir, Hicret ise Kötülüğü Terk Etmektir	330
Şeytan İnsanı Avlamak İçin Pusuda Bekler	331
Allah’ın, Bir Kulunda Sevdiği Üç Güzel Özellik.....	332
İşçi Hakları Konusunda Bir Uyarı	333
Müslüman, Din Kardeşini Görmezden Gelemez!.....	334

Kıyametin Alametlerin Biri de Alçakların Mutlu ve Mesut Olmalarıdır.....	335
Buluntu Mallara Karşı Sorumluluğumuz	336
Tekrar Edilmeyen Kur'ân Kaçıp Gider.....	337
Her Anımızda Allah'ı Hatırlayalım	338
Resulullah (s.a.s.) Efendimizi Korkutan Şey!	339
Bildiklerimizin Ne Kadarıyla Amel Ediyoruz?	340
Kurt Yalnız Olanı Kapar	341
Şeytan Tüm Yolların Üstünde Bekliyor!.....	342
Allah, Kullarına Herkesten Daha Merhametlidir	343
Çocuklar Camilerin Süsüdür	344
Veda Hutbesi: Birinci Bölüm	345
Veda Hutbesi: İkinci Bölüm.....	346
Kur'ân'ın Hayatımızdaki Yeri	347
Bugünün İşini Yarına Bırakma!.....	348
Boykot Bir Duruştur	349
Devlet Malını Haksız Yollarla Zimmetine Geçiren Kişinin Durumu.....	350
Dindar Eş Bir Nimettir	351
Yıldız Falı ve Diğer Tüm Fal Çeşitleri Hurafedir	352
Dünyanın Sahte Çekiciliğine Aldanmayalım!	353
Bugünün Bir Lirası Yarının Bin Lirasından Daha Hayırlıdır	354
Çocuğu Terbiye Etmek Sadaka Vermekten Daha Faziletlidir.....	355
Sevenleri Ayırmak Doğru Değildir.....	356
Hayırlı Bir İş Başlatan Kişinin Amel Defteri Kapanmaz	357
Kötü Bir İş Başlatan Kişinin de Amel Defteri Kapanmaz.....	358
Azap Yaş Kuru Herkese Değer	359
Ölümü Arzulayanlar Çoğalmadıkça Kıyamet Kopmaz	360
Günahta Israr İmana Zarar Vermez mi?	361
Allah Misafirlerini Eli Boş Göndermez!	362
İman Hem Söylemdir Hem Güzel Ahlaktr	363
Hayat İmtihanlarla Doludur	364
En Büyük Acımız Resulullah'ı Kaybetmemizdir	365

GİRİŞ

Âlemleri yoktan var eden, varlığından haberdar eden, yeryüzünün imanı ve ihyası için insanı yaratan ve ona sayılamayacak kadar nimetler bahşeden Allah’a hamd olsun.

Âlemlere rahmet olarak gönderilen, tüm varlığını Allah’a teslim eden, insanlığın ihyası için gecesini gündüzüne katarak çalışan; imanda, ahlakta ve ibadette eşsiz örnek olan Resulullah (s.a.s.) Efendimize sâlat ve selam olsun!

Resulullah Efendimiz, hayatının her alanıyla bize örnek oldu. O, bu dünyada Allah’ın istediği gibi yaşadı ve her yönüyle bizlere örnek oldu. Resulullah Efendimizin hayatının her alanı bizim için örnektir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Hiç şüphesiz ki Allah’a ve ahiret gününe kavuşmayı uman ve Allah’ı çokça zikredenler için Allah’ın resulünde güzel bir örneklik vardır.” (Ahzab sûresi, 21.)

Resulullah Efendimizden bize kalan en büyük miras, hiç şüphesiz ki onun Sünnetidir. Sahabe Efendimiz, Resulullah (s.a.s.)’in yaptığı her şeyi bize doğru bir şekilde aktardı. Bizler Resulullah Efendimizin hayatının tüm detaylarını bu yolla bilmekteyiz. Onun nasıl uyandığını, nasıl yediğini, nasıl giyindiğini, nasıl uyuduğunu, nasıl yürüdüğünü, nasıl yıkandığını ve nasıl konuştuğuna varıncaya kadar hayatının her anını biliyoruz.

Resulullah Efendimizin tüm hayatını bize aktaran hadis kitaplarının yazılması, derlenmesi ve tasnif edilmesiyle, bizler bugün Resulullah Efendimizin hayatına dair en ince ayrıntıları dahi bilebilmekteyiz.

Biz bu çalışmamızda Resulullah Efendimizden bize ulaşan hadislerinden/sözlerinden bazısını seçtik. Seçim yaparken zorlandık. Zira amacımız bir yılın her bir gününe bir hadis almaktı. Amacımızın dışına çıkmamak için titiz davrandık ve 365 hadis başlığı altında Resulullah Efendimizin sözlerinden alıntılar yaptık. Birçok hadis başlığının altında başka hadislerden de istifade ettiğimizden, 750 civarında hadis aktarmış olduk.

Hadis seçiminde Kutub-i Sitte’ye ağırlık verdik. Bunun dışında diğer kaynaklardan da hadis seçimi yaptık. Başlıktaki hadislerin merfu rivayet olmasına dikkat ettiğimizden, kısa rivayetlere ve içinde diyalog olmayan metinlere yöneldik.

Merfu hadis, Resulullah (s.a.s.)'in dilinden dökülen sözlere verilen bir hadis türüdür. Birkaç yerde hadisin kısa olması nedeniyle diyalog içeren hadislerden de aldığımız oldu. Kolaylıkla ezberlenmesi için hadislerin kısa rivayetlerine odaklandık. Bazı yerlerde farklı konular içermesinden dolayı uzun hadisleri ikiye böldük ve her bölümünü başka bir başlıkta kullandık. Mevzu hadis seçmedik ve buna hassaten dikkat ettik.

Bazı hadisler hakkında “zayıftır” kaydı olsa da o manayı destekleyen başka hadislerin olması nedeniyle o hadisleri de kullandık ve onu destekleyen sahih ya da hasen rivayetleri açıklama kısmında kullandık. Hadislerden “helal ve haram” gibi hükümler çıkarmamaya çalıştık. Çünkü eserimizin amacı Resulullah Efendimizin günlük hayatımıza dokunan hadisleri bulmak ve aktarmaktı. Bu nedenle uzun uzadıya açıklama gerektiren ve hüküm bildiren hadislerden seçim yapmadık.

Ezberlenmesi için mümkün mertebe kısa hadislerden seçmeye çalıştık. Hadislere, “Kitap adı ve Bab başlığı” yerine doğrudan hadis numarası vermeyi uygun gördük. (Buhârî, 6014.) gibi.

Çalışmamız için 365 hadis seçtik. Her güne bir hadis aldık. Hadisi açıklarken kaynaklarına ve şerhlerine müracaat ettik. Hadisin asli manasından çıkmamak koşuluyla, hadisle ilgili bazı yorumlarda ve çıkarımlarda bulunduk. Bunu yaparken hüküm ve yargı bildirmemeye çalıştık. Günlük hayatımıza çekidüzen veren hadisleri, günün şartlarına ve örneklerine göre açıkladık. Her konuyla ilgili hadis seçimi yapmaya gayret ettik. Buna rağmen bazı konuları unutmuş, görememiş ve ihmal etmiş olabiliriz. Önemine binaen bazı konuları ise tekrar ettik ve farklı hadislerle aynı konuyu pekiştirmeye çalıştık. Açıklamalar içinde yer yer bazı hadislerin tekrar ettiği de oldu. Örneğin “Müflis hadisini” üç-dört yerde tekrar ettik.

Bu çalışmamızda Resulullah Efendimizi daha yakından tanımayı hedefledik. Onun nasıl yaşadığını öğrendiğimiz gibi, bizden ne istediğini ve bizi neyden sakındırdığını öğrenmeye çalıştık. İtikat, ahlak, ibadet, adab-ı muaşeret vesair konulardaki emir ve yasaklarını, tavsiye ve uyarılarını öğrendik, öğrenmeye çalıştık. Bu çalışmamızda Resulullah'ı tanıdık, onu konuştuk, onun konuştuklarını konuştuk ve onu daha yakından tanıdık. Şunu da fark ettik ki, bizler Resulullah'ı gereği gibi tanımamış, onun örnekliğini yeterince bilmemiş ve ondan kısmen habersiz yaşamışız. Çalışmamız bir nebze de olsa onu tanımaya ve onun gibi yaşamaya vesile olacaktır.

Bu çalışmamızın faydalı olmasını diliyorum. Rabbim bizleri Resulullah'ın yolunu takip eden, onun istediği gibi bir hayatı yaşayan ve şefaatine nail olan kullarından eylesin!

Bismillah Her Hayrın Başıdır!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Rahmân ve Rahim olan Allah'ın ismiyle (başlarımla.) (Buhârî, 2731.)

Allah'ın zikriyle başlamayan her söz ve her iş sonuçsuzdur. Allah'ın isminin anılmadığı her iş sonuçsuzdur, hayır ve bereketten mahrumdur. Kâinatta her şey onun ismiyle hareket eder, her şey onun ismiyle hayatta kalır ve her şey onun ismiyle ölür.

Bismillah diyerek başlarız her işe. Bismillah; “Allah'ım, senin isminle başlıyorum, senin ismini söyleyerek bu işe giriyorum, beni bu işteki şerlerden koru,” demektir.

Resulullah (s.a.s.) Efendimiz günlük işlerde dahi Bismillah derdi. Örneğin kapıyı kapatırken Bismillah dememizi tavsiye etti. Lambayı söndürürken, eve girerken, evden çıkarken, yatmadan önce ve kapların üstünü örterken Bismillah demeyi tavsiye etti. Çünkü onun isminin söylendiği yerde hiçbir varlık zarar veremez. Resulullah Efendimiz bela ve musibetlerden korunmak için şu duayı tavsiye etmiştir: “İsmi sayesinde yerde ve gökte hiçbir şeyin zarar veremeyeceği Allah'ın adıyla! O her şeyi işitendir, bilendir.” (Ebu Davud, 5088.)

Evden Bismillah diyerek çıkmak, “Ey Rabbim, dışarıda başıma gelebilecek şerlerden sana sığınırım” demektir. Arabaya binerken Bismillah deriz. Yemek yerken Bismillah deriz. Yemeğin başında unutsak ortasında Bismillah deriz. Resulullah Efendimiz uyumadan önce, “Allah'ım, senin isminle uyurum ve senin isminle uyanırım!” derdi. (Buhârî, 6324.)

Her hayırlı ve her mubah işte Bismillah deriz. Bizler Allah'ın yüce ismine sığınırız. Ondan yardım isteriz. Bismillah her hayrın anahtarı, her şerrin kilididir. Bismillah hayırlı şeyleri açar, zararlı şeyleri kapatır.

Kur'an'ın ilk nazil olan ayeti, “Yaratan Rabbinin ismiyle oku!” diyerek başlamıştır. Kur'an sûreleri Bismillahirrahmanirrahim diyerek başlar. Hz. Nuh gemiyi inşa ettikten sonra müminleri gemiye bindirdi ve onlara şöyle dedi: “Gemiye binin. Onun suda akıp gitmesi de durması da Allah'ın ismiyle ve izniyledir.” (Hud sûresi, 41.) Hz. Süleyman Sebe Kraliçesine yazdığı mektuba, “Bismillahirrahmanirrahim” diyerek başladı. (Neml sûresi, 30.)

Her meşru işimiz Bismillah olsun ki hayrı ve bereketi bol olsun! Bismillah diyerek başladığımız her işimiz nihayete erince de bu seferki sözümüz Elhamdülillah olsun! Allah'ın ismiyle başladığımız gibi, Allah'ın ismiyle bitirelim. Başlarken de bitirirken de Allah'ı hatırlayalım.

Biz de “Bismillah” diyerek Allah Resulünün sözlerine yani hadislerine başlıyoruz. Rabbim her günümüzü Resulullah Efendimizin gününe benzetsin! Bizi onun şefaatinde mahrum eylemesin! Salat ve selam ona, ailesine ve ashabına olsun!

Rabbimiz! Her işimizi bereketli eyle! Her işimize hayırla başlamayı ve her işimizi hayırla tamamlamayı nasip ve müyesser eyle!

Resulullah'ın Söylemediği Bir Sözü Ona Isnat Etmek Cehenneme Girme Sebebidir!

إِنَّ كَذِبًا عَلَى لَيْسَ كَذِبٍ عَلَى أَحَدٍ. مَنْ كَذَبَ عَلَى مُتَعَمِّدًا فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ

Benim hakkımda yalan söylemek, sıradan biri hakkında yalan söylemek gibi değildir. Her kim benim hakkımda kasıtlı bir şekilde yalan söylerse cehennemdeki yerini de hazırlasın. (Buhârî, 1291.)

Yalan büyük günahlardan biridir. Başkası hakkında yalan söylemek ise daha büyük bir günahdır. Çünkü kişi kendi hakkında yalan söylerse sadece yalan söylemiş olur. Fakat başkası hakkında yalan söylerse hem yalan söylemiş hem iftira atmış olur. İftira, başkasının yapmadığını ve söylemediği bir şeyi ona isnat etmektir. Sıradan bir kişi hakkında bile yalan ve iftira büyük bir günahken, Resulullah (s.a.s.) Efendimiz hakkında yalan söylemek daha büyük bir günah olmaz mı?

Bir kimsenin, “Resulullah (s.a.s.) şöyle buyurdu” deyip, arkasından yalan olduğu bilinen bir söz söylemesi büyük günah, büyük bir iftira ve İslam’a yapılan bir saldırdır. Resulullah hakkında yalan söylemenin, sıradan biri hakkında yalan söylemekten daha büyük günah olmasının sebebi şudur: Resulullah Efendimiz din hakkında emirlerde, yasaklarda, tavsiyelerde ve ikazlarda bulunmuştur. Bunlardan da hüküm olarak farzlar, haramlar, mekruhlar ve adablar çıkar. Bir kimse Resulullah'ın söylemediği bir sözü ya da yapmadığı bir davranışı ona isnat ederek aslında dine birtakım ilavelerde bulunmaktadır. Bu ilavenin farz ya da müstehap, haram ya da mekruh olmasının bir farkı yoktur. Sonuçta Efendimiz hakkında yalan söylemekle dinde olmayan bir şeyi dindenmiş gibi göstermektedir.

Yalan olduğu bilinen bir hadisi rivayet etmek de aynı hükme tabidir. İlk uyduranla onu aktaran arasında bir fark yoktur. Çünkü yalan bir rivayeti bilerek aktaran kişi, bu söze inanıyor ki onu aktarıyor. Zira inanmasaydı onu aktarmazdı.

Yalan olduğu belli olan ve biline bir sözü Resulullah'a isnat edenler ya da uydurulmuş bir hadisi yeniden hortlatanlar bunu genellikle meşhur olma, bir şeye ilgiyi ve rağbeti artırma, hiç kimsenin bilmediği bir şeyi biliyor görüntüsü verme, yöneticilerin veya bazı şahısların yanında itibar kazanma gibi nedenlerle yaparlar.

Resulullah (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: “Ümmetimin son zamanlarında bazı insanlar çıkacak; bunlar sizin ve atalarınızın duymadığı sözler söyleyecekler. Siz onlardan uzak durun, onlar da sizden uzak kalsınlar.” (Müslim, 7.)

Özellikle internet ve sosyal medyada dolaşan hadislerle dikkat edelim. Bir hadisin kaynağını tespit etmeden onu paylaşmayalım. Aksi halde Allah muhafaza biz de bilmeden iki yalancından biri oluruz.

Rabbim bizleri her türlü yalandan, iftiradan ve Resulullah'ın söylemediği bir şeyi bilerek ona isnat etmekten korusun!

Herkes Ameline Göre Karşılık Görecektir

إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى

Ameller niyetlere göre dir. Herkese niyet ettiğinin karşılığı verilecektir. (Buhârî, 54.)

Ameller niyetlere göre değer kazanır. Bir amelin ne olduğu kadar onun niçin yapıldığı da önemlidir. İnsanlar bir işi farklı amaçlar için yaparlar. Bunları iki başlık altında toplamak mümkündür. Allah için yapılan ameller veya dünyalık bir sebep için yapılan ameller. Allah için yapılan her amel değerlidir. Allah için yapılan küçük büyük her iyilik değerlidir ve karşılığı olacaktır. Allah için yapılmayan her iyilik ise isterse dağ kadar büyük bir iyilik olsun yine de değersiz ve karşılıksız kalacaktır.

Yukarıda geçen hadisin hikâyesi şöyledir: Müslümanlar dinlerini yaşamak için Mekke'den Medine'ye hicret etmişlerdi. Fakat hicret edenlerden biri sevdiği bir kadının peşinden Mekke'yi terk etmişti. Bu kişi geride şehrini bıraktı, anılarını, acılarını, sevdiklerini, dostlarını ve tüm mal varlığını bıraktı. Görünüşte büyük bir iş yapmıştı ama bir kadının peşinden gitmesi onun tüm amelinin sevabını almıştı. Bu hadisin tamamı şöyledir: "Kimin hicreti Allah ve Resulü için yapılmışsa onun hicretinin karşılığı Allah ve Resulüne aittir. Kimin hicreti de elde edeceği bir dünyalık veya evleneceği bir kadın için yapılmışsa, onun hicretinin karşılığı ne için hicret ettiyse ona aittir."

Hicret, İslam tarihinin en büyük ve en önemli amellerinden biriydi. Fakat hicrette niyet farklı olunca, sevap da ona göre oluyordu.

Yaptığın iyiliklerin boşa gitmesini istemiyorsan onu Allah rızası için yap. Zira çoğu zaman müminin niyeti amelinden daha hayırlıdır. Bazen bir lirayı Allah için verirsin; Allah bunu kabul eder ve bunun karşılığını sana fazlasıyla verir. Bazen de dünyalık bir sebepten dolayı milyonlarca lira verirsin. Eğer bunu yaparsan verdiğin milyonlar Allah katında karşılıksız kalır ve bu amelin kabul edilmez.

Her işte niyetini halis tut. Hatta niyet bazen sıradan bir ameli bile ibadete ve sevaba dönüştürür. Niyet kötü oldu mu salih ameller ve ibadetler boşa gider. En kötüsü de şudur: Dünyada Allah'ın emrettiklerini yapıp, yasaklarından sakınıp sonrasında bunun karşılığında hiçbir şey alamamaktır. Sabah namazına binlerce defa kalkıp hiç sevap alamamak ne kadar acı değil mi? Ya da her yıl yaz kış demeden oruç tutup aç ve susuz kalıp karşılığında sevap alamamak! Çünkü ameller niyetlere göre değer görür.

Rabbimiz, niyetlerimizi halis, amellerimizi kabul eyle! Bizleri riyadan, gösterişten ve razı olmadığın işler yapmaktan muhafaza eyle!

***

La ilahe illallah Diyen Cennete Girer!

مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ

Her kim La ilahe illallah'ın (Allah'tan başka ilah olmadığı) ne demek olduğunu bilerek ölürse cennete girer. (Müslim, 26.)

La ilahe illallah diyen cennete girer. Bu sözü söylemek çok mu zor? La ilahe illallah! Her gün defalarca söylediğimiz bir söz. Peki, bu sözde ne var ki bu sözü söyleyen kişi iman etmiş ve cenneti hak etmiş oluyor?

La ilahe illallah demek, “Ben Allah’tan başka tüm ilahları reddediyorum” demektir. “Allah’tan başka hiçbir gücü kabul etmiyorum” demektir. “Allah’ın var ve bir olduğuna inanıyor ve onun dışındaki her şeyi yok sayıyorum” demektir. La ilahe illallah demek, “Ben Allah’tan başka hiçbir otorite kabul etmiyorum” demektir. “Yalnızca Allah’tan korkuyorum, benim ondan başka endişem ve korkum yoktur” demektir.

La ilahe illallah demek, “Varlığımı ona adadım, o bu varlığıma istediğini emredebilir, istediğini yasak edebilir” demektir. “Ben hiç kimseyi ve hiçbir şeyi ondan daha çok sevmem” demektir. “Ondan başka hiç kimseden ve hiçbir şeyden yardım istemem” demektir. La ilahe illallah demek, “Ey Allah’ım! Ben seninle varım; bana istediğini emredebilir, istediğini yasaklayabilirsin” demektir.

La ilahe illallah, ağızdan çıkan bir laf değil, kalpten çıkan ve amellere yansıyan bir söz vermedir. O, sıradan bir söz değildir. Dilin değil, kalbin söz vermesidir. Hayal değil, hakikattir. Kaybolma değil, bulmadır. Kölelik değil, özgürlüktür. Ölüm değil, hayattır. Oturma değil, kıyamdır. Susma değil, mücadeledir. İnsana değil, Allah’a dayanmadır.

Evet, La ilahe illallah diyen kişi cennete girer. Fakat bu sözü dilin değil kalbin söylemesi lazım. Dilin değil, elin söylemesi lazım. Dilin değil, tüm benliğinin söylemesi lazım. Zira dil yalan söyleyebilir ama eller yalan söylemez. Dil yalan söyleyebilir ama ayaklar yalan söylemez. Dil yalan söyleyebilir ama kalp yalan söylemez. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Biz o gün onların ağızını mühürleriz. Onların elleri bizimle konuşur ve ayakları yaptıkları şeylere şahitlik eder.” (Yasin sûresi, 65.)

Dilden öteye geçmeyen bir “La ilahe illallah” değil, tüm vücudumuza hâkim bir “La ilahe illallah” sözünü söyleyen kişi cennete girer.

Biliyor musunuz, “La ilahe illallah” derken sadece dilimiz kıpırdıyor. Yani “La ilahe illallah” demek aslında çok kolaydır. Fakat onu yaşamak için dilimizi değil, tüm bedenimizi kıpırdatmamız gerekir.

Rabbimiz! Bizleri Kelime-i Tevhidin hakikatini anlayan ve onun gereğini yerine getiren muvahhid kullarından eyle!

Doğruluk İnsanı Cennete Götürür

إِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ، وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ

Hiç şüphesiz ki doğruluk iyiliğe götürür. Hiç şüphesiz ki iyilik de cennete götürür.
(Buhârî, 6094.)

Doğruluk İslam'ın en güzel ahlaklarından biridir. Dinimiz İslam doğru olmaya ve doğru kalmaya büyük bir önem vermiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Ey iman edenler, Allah'tan korkun ve doğru kişilerle beraber olun!” (Tevbe sûresi, 119.)

Doğru olmak isteyen kişi, doğru kimselerle birlikte olmaya da önem vermelidir. Müslümanın en bariz özelliklerinden biri de doğru sözlü ve güvenilir biri olmasıdır. Mümin yalan söylemez. Müminin kalbinde doğrulukla yalan aynı anda bulunmaz. Müslüman, hayatının her alanında doğru olan kişidir. Onun kalbindeki iman da doğrudur, dilindeki sözler de doğrudur. Mümin, gerçekten iman etmiş kişidir; inandığı şeyleri doğrulamıştır. İmanını diliyle ikrar ederken doğru söyler. Kalbinden geçenle dilinden dökülen aynıdır. Özünde doğru olduğu gibi sözünde de doğrudur.

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) doğruluğun bir rehber olduğunu söylemiştir. Doğruluk insanı iyiliğe, iyiye ve iyi olana götürür. Sen doğru olursan iyilikle karşılaşsın, iyiyle ve iyi olanla karşılaşsın. Sen iyi olursan iyi insanlarla karşılaşsın. İyilik de bir rehberdir. İyilik insanı cennete götüren bir rehberdir. İyi işler yapan kişinin gideceği yer cennettir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Hiç şüphesiz ki iyiler nimetlerle dolu cennette olacaklar.” (İnfitar sûresi, 13.)

Doğru ol! Her zaman doğrudan yana ol! Ticarete doğru ol! Bir mala revaç kazandırmak için, göz boyamak için ya da kazanç elde etmek için doğruluktan ödün verme! Aile hayatında doğru ol! Eşine, çocuklarına, akrabalarına karşı doğru ol! Arkadaşlarına ve dostlarına karşı doğru ol! Yerine getirmeyeceğin ve altından kalkamayacağın sözler verme!

Şunu unutma ki Allah'ın rızası doğruluktan ve doğru olmaktan geçer. Yalanla hiçbir şey elde edemezsin. Elde ettiklerin ise hep sana zarar verecektir. Yalanla en fazla dünyalık bir mal ya da makam elde edersin. Ahiret yalanla elde edilir mi?

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) bir seferinde çocuğunu, “Gel sana bir şeyler vereceğim” diyerek çağıran bir kadını gördü. Efendimiz ona, “Ona ne vereceksin?” diye sordu. Kadın, hurma vereceğini söyleyince, Peygamber Efendimiz, “Eğer ona bir şey vermeyecek olsaydın senin için bir yalan yazılacaktı” dedi. (Ebu Davud, 4991.) Bu hadis bize ağızımızdan çıkan her sözün doğru olması gerektiğini söylüyor. Çocuklarımızı eve veya sofraya çağırırken verdiğimiz sözler dahi doğru olmalıdır.

Rabbim bizleri doğruluktan ayırmasın! Bizleri özü de sözü de doğru olan kullarından eylesin!

Din Kardeşini Küçük Görme!

بِحَسْبِ امْرِئٍ مِنَ الشَّرِّ أَنْ يَحْقِرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ

Bir kimsenin Müslüman kardeşini hakir görmesi ona şer olarak yeter! (Müslim, 2564.)

Büyük günahlardan biri de bir kimsenin kendisini beğenip başkalarını hakir yani küçük görmesidir. Başkalarını hakir görenler bunu iki nedenden dolayı yaparlar. Ya kendilerini beğendiklerindendir ya da kibirli olduklarındandır.

Allah Teâlâ tüm insanları eşit yaratmıştır. Üstünlük yaratılış ile değil, takvayladır. Bir insan dünyada yaptığı işle değil, Allah'a yaptığı kullukla ve güzel ahlakla üstünlük kazanır. İnsanları küçük görenler şüphesiz ki kalbinde hastalık olan kişilerdir. Peygamber Efendimiz, "Kalbinde zerre kadar kibir olan kişi cennete giremez" buyurmuştur. (Müslim, 91.) Kur'an'ı Kerim'de Lokman, oğluna adabı muaşeret ve ahlakla ilgili nasihatlerde bulunurken şöyle demiştir: "İnsanlardan kibirlenerek yüzünü çevirme ve yeryüzünde kendini beğenmiş bir şekilde yürüme!" (Lokman sûresi, 18.)

İnsanları hakir görmenin birçok alameti vardır. Bunlardan biri, onların yaptıkları işi ve emeği beğenmemektir. Bazı kimseler görünüşte kimseyi hakir görmediklerini zannederler ama kimsenin işini beğenmezler. Ev sahibinin yaptığı yemeği beğenmez, işçisinin yaptığı işi beğenmez, arkadaşlarının emeğini beğenmez, eşinin yemeğini beğenmez, komşusunun gönderdiklerini beğenmez... Yani hiç kimsenin işini ve emeğini beğenmez ve takdir etmez. Kendisi de bir iş yapınca yağ gibi üste çıkmaya çalışır.

Bazı kimseler ise gıybet ederek insanları hakir görür. Bu kimseler sürekli başkalarını konuşurlar. Başkalarının yediklerini, içtiklerini, giydiklerini, çocuklarını, aldıklarını ve sattıklarını konuşurlar. Bir kişi sevdiklerinin değil, sevmediklerinin ve içten içe kıskandıklarının gıybetini yapar.

Bazı kimseler ise insanlarla oturup kalkmaz, onların sofrasına buyurmaz, onlarla aynı mecliste oturmaz, onlarla çay içmez ve onlarla gezmez. Çünkü onları hakir görüyordur. Hakir gördükleriyle de zaman geçirmek istemez.

Bazı kimseler sadece kendilerinden aşağıda olanları değil, kendilerinden yukarıda olanları da küçük görür. İnsanların başarılarını hakir görür, insanların güzel işlerini çekemez ve beğenmez. Kıskançlık nedeniyle kimsenin başarısını görmez.

İnsanlardan yüzünü çeviren, insanlara kulağını kapatan ve insanların gıybetini yapan kişi onları hakir görmektedir. Allah'ın yarattığı kulları hakir gören ise en büyük kötülüklerden birini işlemiş olmaktadır.

Rabbim bizleri seven ve sevilen, saygı gösteren ve saygı gören mütevazı kullarından eylesin!

Komşusu Açken Tok Yatan İmanını Gözden Geçirsin!

لَيْسَ بِمُؤْمِنٍ مَنْ بَاتَ شَبَعَانَ وَجَارُهُ إِلَى جَنْبِهِ جَائِعٌ وَهُوَ يَعْلَمُ

Yanı başındaki komşusunun aç olduğunu bildiği halde tok yatan kişi gerçek mümin değildir. (Buhârî; Edebü'l Müfred, 112.)

Dinimiz komşuya, yakın akrabaya, arkadaşına, dostlara ve yakınlarla bakmayı ve onların dertleriyle dertlenmeyi emretmiştir. Kur'an'ı Kerim bu konu üzerinde çokça durmuştur. Çünkü Kur'an'ın gönderiliş amaçlarından biri de müminin çevresiyle olan ilişkisini düzenlemektir. Kişi eşiyle, çocuklarıyla, anne babası ve kardeşleriyle, akraba ve komşularıyla, dost ve arkadaşlarıyla ne kadar iyi geçinirse hayattan bir o kadar tat alır ve mutlu olur.

Müslümanların derdiyle dertlenmeyen onlardan olamaz. Komşusu açken tok yatan gerçek manada iman etmemiştir. Komşusu hastayken görmezden gelen gerçek mümin değildir. Komşusundan haberi olmayan kişi gerçek imanı elde edememiştir. Mümin, çevresinden duyarsız bir hayat yaşayamaz. Kardeşlerini görmezden gelemmez. Arkadaşlarını duymazdan gelemmez. Sıkıntısı olan arkadaşlarının yanında gülüp eğlenemez. Borç batağında olan kardeşinin ve arkadaşının olduğunu bildiği halde kendisi milyonlar harcayamaz.

Komşusu açken, hastayken, borç altında eziliyorken, cenazesi varken, elektriği, gazı ve suyu kesikken hiçbir şey olmamış gibi geceleyen kişi imanının hakikatine ulaşmamıştır. Bu kişi imanını gözden geçirsin. Resulullah (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: “Cebrail bana komşuya iyilik yapmamı o kadar tavsiye etti ki komşuyu komşuya mirasçı kılacak sandım.” (Buhârî, 6014.)

Komşu esnafın işleri bozukken gününü iyi geçiren esnaf gerçekten imanı elde edememiştir. Dinimiz bencillğe savaş açmıştır. Müslüman, bir yoksul görünce bunu kendisine dert edinir. Aç birini görünce onu doyurur, dertli birini görünce onun derdine derman olur.

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Allah’a ibadet edin ve ona hiçbir şeyi şirk koşmayın. Anne babanıza, yakın akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yanı başındaki arkadaşına, yolda kalmışa ve elinizin altındaki köleye iyi davranın. Hiç şüphesiz ki Allah, böbürlenene ve övünen hiç kimseyi sevmez.” (Nisa sûresi, 36.)

Komşu köy açken tok yatan bir köyün halkı imanını gözden geçirsin. Komşu ülke açlıktan kıvranırsa görmezden, duymazdan ve bilmezden gelen bir ülkenin halkı da imanını gözden geçirsin. Komşu ülke selle, afetle, tufanla, yangınla, savaşla, yoksullukla boğuşurken hiçbir şey olmamış gibi hayatına devam kişi imanını yeniden gözden geçirsin.

Rabbim bizleri imanı doğru anlayan ve doğru yaşayan kullarından eylesin!

**

Sofranı Herkese Açma!

لَا تُصَاحِبْ إِلَّا مُؤْمِنًا، وَلَا يَأْكُلْ طَعَامَكَ إِلَّا تَقِيٌّ

Yalnızca müminle arkadaşlık yap ve yemeğini takvalı olandan başkası yemesin!
(Ebu Davud, 4832.)

Kişi arkadaşının dini yaşantısı ve ahlakı üzerinedir. Her insan oturup kalktığı insanlardan az ya da çok etkilenir. Bu hadiste Peygamber Efendimiz yalnızca müminle arkadaşlık kurmamızı tavsiye ediyor. Çünkü tüm arkadaşlıklar bu dünyada kalacaktır. Müminlerin ve müttakilerin arkadaşlığı ise ahirette de cennette de devam edecektir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur “O gün geldiğinde müttakilerin dışındaki tüm samimi dostlar birbirlerine düşman olurlar.” (Zuhuruf sûresi, 67.)

Ahiret günündeki en büyük pişmanlıklardan biri de dünyada dost sandıklarımız olacaktır. O gün geldiğinde birçok kişi dünyadaki arkadaşından şikâyetçi olacaktır. Allah Teâlâ ahirette dostlarından dolayı pişmanlık duyan kişinin sözlerini bize şöyle anlatmıştır: “Yazıklar olsun bana! Keşke falanı dost edinmeseydim! Çünkü bana öğüt dolu Kur’ân geldikten sonra beni ondan o saptırdı.” (Furkan sûresi, 28-29.) “Bize geldiğinde ise arkadaşına hitaben şöyle diyecektir: Keşke benimle senin aranda doğuyla batı kadar bir uzaklık olsaydı!” (Zuhuruf sûresi, 38.) Ahirette bu pişmanlığı yaşamamak için sadece müttaki müminlerle dostluk kuralım. Çünkü insan oturup kalktıklarının ortalamasıdır.

Diğer önemli husus ise soframızı herkese açmayalım. Evimizi fasıklara, günahkârlara ve giybet edenlere açmayalım. Ağzımızın tadını kötü sözlerle, yalanla ve giybetle bozanlara soframızı açmayalım. Gönümüz de açık olmasın, soframız da. Çünkü müttaki olmayan yani Allah’tan korkmayan, günahlardan sakınmayan, helal ve harama dikkat etmeyen birine soframızı açarsak, yemeğimizi onunla paylaşırsak onun huyundan kapabiliriz.

Evini kötü düşünceli ve fasık birine açtın mı evini ve mahremini onun kem gözlerinden koruyamazsın. Böyle kişilerin dili de rahat durmaz, gözü de rahat durmaz. Gözleri sürekli bir yerlerdedir. Kötü düşünceli kişileri bilerek evine alma, sofrana oturtma, arabana bindirme. Çünkü özellikle yemek sofrasında birlikte olmak, insanların birbirlerine ülfet, sevgi ve dostluk kurdukları bir andır. Bu anını kötülerle değil, iyilerle paylaş. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) şöyle buyurmaktadır: “Kişi arkadaşının dini üzerinedir. Öyleyse sizden biriniz kiminle arkadaşlık ettiğine baksın!” (Ebu Davud, 4815.)

Bu hadis bize salihlerle ve iyilerle birlikte olmamızı ve soframızı yalnızca iyilerle paylaşmamızı tavsiye etmektedir. Çünkü iyyinin yanında duran iyi, kötünün yanında duran kötü olur.

Rabbim, bize hayırlı dostlar nasip et! Soframıza bereket ver ve bizi iyi insanlarla karşılaştırsın!

***

İçinde Nezaketin Olmadığı Her Şey Çirkindir!

إِنَّ الرِّفْقَ لَا يَكُونُ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ، وَلَا يُنْزَعُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا شَانُهُ

Yumuşaklık hangi şeyde bulunursa onu kesinlikle güzelleştirir. Hangi şeyden de çıkarılırsa onu kesinlikle çirkinleştirir. (Müslim, 2594.)

Bu hadisin metninde geçen (الرفق) “rıfk” kelimesi kolaylık göstermek, nazik ve yumuşak davranmak gibi anlamlara gelmektedir. Bu hadisin hikâyesi ise şöyledir: Hz. Aişe uysal olmayan, sahibine itaat etmeyen ve zorluk çıkaran bir deveye binmişti. Bu yüzden deveyi itip kakıyordu. Hz. Peygamber (s.a.s.) onun bu halini görünce bu sözü söyledi.

Hepimiz hayatın birçok zorluğuyla karşı karşıya geliriz. Trafikte kalırsınız, yollarda bekleriz, aracımız bozulur, sıra bekleriz, iş yerinde sorunlarla karşılaşırız, alacak verecek meselelerinde sorun yaşarsınız, evde ve okulda istemediğimiz olaylarla yüz yüze geliriz. Fakat her işte en iyi çıkış yolu nezakettir, yumuşaklıktır, kibarlıktır ve kolaylık göstermektir.

Müslüman zorla ikna edilen değildir. O, hayırlı şeylere çabuk ısınandır. Kaba saba değildir. İşlerini zor kullanarak yaptırmaz. Evde yemeğin tuzlu, acı, yağlı veya geç pişmesini bahane ederek kabalaşmaz. Bir tuz için kalp kırmaz, pire için yorganı yakmaz.

Bir işte kolaylık varsa o iş güzelleşir. Bir işte kolaylık, nezaket ve kibarlık yoksa o iş çirkinleşir. Bir usta bağırıp çağırarak elinin altındaki çırağa güzel iş yaptıramaz. Bir baba tehditle ve kızmakla ve bağırarak çocuğuna işlerini güzel yaptıramaz. İçinde esneklik, nezaket ve kibarlık olmayan her yemek kötüdür, her iş kusurludur.

Bize trafikte kibar insanlar lazım. Bize sıra beklerken nezakete dikkat eden insanlar lazım. Bize sokaklarda yaşayan canlılara karşı yumuşak davranan insanlar lazım. Bize her yerde kolaylık gösteren ve nazik insanlar lazım. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

“Ey Muhammed! Allah’ın rahmeti sayesinde onlara yumuşak davrandın. Eğer kötü huylu ve katı kalpli olsaydın onlar senin yanından dağılıp giderlerdi. Onları affet, onlar için istiğfarda bulun ve işlerini onlarla istişare et. İstişareden sonra karar verdin mi Allah’a tevekkül et! Hiç şüphesiz ki Allah tevekkül edenleri sever.” (Âl-i İmrân sûresi, 159.)

Kendimize ve işlerimize güzellik katmak istiyorsak yumuşaklığı ve nezaketi elden bırakmayalım. Kendimizi ve işlerimizi kabalıkla ve görgüsüzlükle çirkinleştirmeyelim.

Rabbim bizleri iyi huylu, güzel ahlaklı, temiz düşünceli ve insanlara kolaylık gösterenlerden eylesin!

**

Kalp İyi Olursa Tüm Beden de İyi Olur

أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضَغَةً، إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ. أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ

Haberiniz olsun! Bedende bir et parçası var; eğer o iyi olursa bedenin tamamı iyi olur. Eğer o bozuk olursa bedenin tamamı kötü olur. Haberiniz olsun ki o kalptir! (Buhârî, 52.)

Bir ülke düşünün! Bu ülkenin yöneticisi iyi olursa onun yardımcıları da halkı da iyi olur. Yönetici kötü olursa onun yardımcıları da halkı da kötü olur. Bir ailenin reisi kötü olursa bu durum ailedeki diğer bireylere de yansır. Bedenin de yöneticisi kalptir. Bütün organlar onun yardımcılarıdır. Göz, kulak, el, ayak ve diğer organlar kalbe bağlıdır. Bir insanın kalbi iyi olursa gözüyle kimseyi rahatsız etmez. Bir kimsenin kalbinde fenalık olmazsa ondan kimseye kötülük değmez. Bir kimsenin kalbi temiz olursa onun eli de dili de temiz olur. Eliyle kimseye zulmetmez, diliyle kimseyi incitmez.

Bir insanın kalbi bozuk olursa onun bakışları bozuk ve haince olur. Kem gözlü olur. Bir insanın kalbi bozuk olursa onun dilinden kötülük eksik olmaz. Diliyle insanları çekiştiren kişinin dilinden önce kalbi bozuktur. Eliyle insanları inciten kişi elinden önce kalbiyle incitiyordur.

Peygamber Efendimiz kalbin Allah katındaki önemine şöyle dikkat çekmiştir: “Allah sizin şekillerinize ve mallarınıza bakmaz. Bilakis o, kalplerinize ve amellerinize bakar.” (Müslim, 2564.)

Bedenin hastalıkları olduğu gibi kalbin de hastalıkları vardır. Kalbin birçok hastalığı vardır. Bunların başında kibir, haset, kin, inat, kendini beğenme, insanları küçük görme, şirk ve riyadır. Bu hastalıkların belirtileri ise ellerle, gözlerle, kulaklarla ve ayaklarla ortaya çıkar. Bir kimse kalbiyle haset ettiği kişiyi diliyle çekiştirir. Bir kimse kalbiyle nefret ettiği kişiden eliyle intikamını alır. Bir kimse kalbindeki kibri insanları aşağılayarak ve küçük görerek çıkarır. Yani ellerimizle yaptıklarımız, dilimizle söylediklerimiz, ayaklarımızla gittiklerimiz, kulaklarımızla dinlediklerimiz kalbimizin birer yansımasıdır.

Konumuzu Hz. İbrahim’in Şuâre sûresinde geçen şu duasıyla bitirmek istiyorum. O şöyle demiştir:

Rabbim! Bana hüküm ver ve beni iyilerin arasına kat! Bana, gelecek nesillerin yanında güzel bir şekilde anılmayı nasip et! Beni Naim cennetine girenlerden eyle! Babamı da bağışla! Çünkü o, doğru yoldan sapanlardan olmuş. Herkesin yeniden dirileceği günde beni rezil rüsva etme! Çünkü o gün mal da evlat da fayda vermeyecektir. Yalnızca Allah’a tertemiz bir kalple gelen kişi kurtulacaktır.

**

Dünyadaki Ağırliklar Dünyada Kalacaktır

إِنَّهُ لَيَأْتِي الرَّجُلُ الْعَظِيمُ السَّمِينُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، لَا يَزُنُّ عِنْدَ اللَّهِ جَنَاحَ بَعُوضَةٍ

Kıyamet günü iri yarı ve cüsseli bir adam gelir ama onun Allah katında bir sineğin kanadı kadar ağırlığı olmaz. (Buhârî, 4729.)

İnsanı Allah katında değerli ve kıymetli yapan onun sahip olduğu bedeni, mal varlığı, dünyadaki konumu, itibarı, mesleği ve cüssesi değildir. Kişiye Allah'ın yanında değer katan ve kıymetli yapan şey iman ve salih ameldir. Bir hadiste şöyle geçmektedir: "Allah sizin şekillerinize ve mallarınıza bakmaz. Bilakis o, kalplerinize ve amellerinize bakar." (Müslim, 2564.)

Bu dünyada insanlar şekillerine, bedenlerine, fizikî güzelliklerine ve mallarına göre değer görürler. Fakat bunlar Allah'ın yanında sineğin kanadı kadar değer etmezler. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: "Amelleri konusunda en çok zararlı çıkacak olanların kimler olduğunu size haber verelim mi? Onlar dünya hayatında yaptıkları tüm çalışmalarını boşa giden kimselerdir. Hâlbuki onlar iyi işler yaptıklarını zannediyorlardı. Onlar, Rablerinin ayetlerini ve onunla karşılaşmayı inkâr ettiler. Bu nedenle onların salih amelleri boşa gitti. Kıyamet gününde onlar için terazi dahi kurmayacağız. İnkâr ettikleri, ayetlerimi ve resullerimi alaya aldıkları için onların cezası cehennemdir." (Kehf sûresi, 103-106.)

Bu dünyada kişi hangi unvanı taşırsa taşısin, ne kadar rütbesi, diploması, başarı ve takdir belgesi, serveti ve itibarı olursa olsun eğer iman etmemişse Allah'ın yanında onun hiçbir ağırlığı olmayacaktır. Bu dünyada itibarı ve ağırlığı olan nice kişiler ahirette itibarsız ve sineğin kanadından daha hafif olacaktır. Bir ayette Allah Teâlâ münafıklar hakkında şöyle buyurmuştur: "Onları gördüğün zaman dış görünüşlerine hayranlık duyarsın. Konuştuklarında ise onları dinleyesin gelir. Fakat onlar duvara yaslanmış içi boş kütüklere benzerler." (Münafıkun sûresi, 4.)

Vücut geliştirmeye ve güzelliğimize önem verdiğimiz kadar, imanımızı ve güzel ahlakımızı geliştirmeye ve güzelleştirmeye önem verelim. Ahirette vücudumuzun cüssesi ve güzelliği değil, kalbimizin güzelliği ve imanımız ağır gelecektir.

Bu dünyada iri cüsseli, kilolu, heybetli, dev gibi, kocaman ve babayiğit olan nice insanlar ahirette tüyden hafif olacaktır. Ahirette insanı değerli yapan, ağır gösteren, kocaman ve heybetli gösteren dünyadaki iri cüssesi değil, imanı ve salih amelleridir. Bir kimsede bunlar yoksa zerre kadar ağırlığa sahip değildir.

Ey Rabbimiz! Bizlerin bedenine sıhhat ve afiyet ver! Amellerimizi salih ve makbul eyle! Bizi, kendisinden razı olduğun kullarının arasına ilhak eyle!

**

Ahirette Çıkacak Sorular Şimdiden Belli Oldu

لَا تَزُولُ قَدَمَا إِنَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ عِنْدِ رَبِّهِ حَتَّى يُسْأَلَ عَنْ خَمْسٍ؛ عَنْ عُمْرِهِ فِيمَا أَفْنَاهُ؛ وَعَنْ شَبَابِهِ فِيمَا أَبْلَاهُ؛ وَمَالِهِ مِنْ أَيْنَ اكْتَسَبَهُ وَفِيمَ أَنْفَقَهُ؛ وَمَاذَا عَمِلَ فِيمَا عَلِمَ؛

İnsanoğlu kıyamet günü, ömrünü nerede tükettiğinden, gençliğini nerede eskittiğinden, malını nereden kazandığından ve nereye harcadığından ve öğrendikleriyle amel edip etmediğinden hesaba çekilmedikçe yerinden asla kımıldayamayacaktır. (Tirmizî, 2416.)

Kıyamet günü insanoğlu beş şeyin hesabını vermeden yerinden kıpırdamayacaktır. Bunlar şöyledir:

Birincisi: Ömrünü nerede tükettiğinden? Ömrü nerelerde geçti? Kumar meclislerinde mi? İçki ortamlarında mı? Dinî ortamlarda mı? İlim meclislerinde mi? Haram ortamlarda mı? Yoksa güzel ve iyi ortamlarda mı? Ömrünü televizyon başında mı geçirdi, yoksa işinin başında ve doğru yerde mi geçirdi?

İkincisi: Gençliğini nerede eskittiğinden? Gençliğimiz nerede eskiyor? Nelerin peşinde yıpranıyor? Kötü yollarda mı? Boş işlerde mi? Çalışmakla mı, yoksa tembellikle mi geçiyor? Gençlik bir nimettir ve asla geri dönmüyor. Gençlik nimetinden de hesaba çekileceğiz.

Üçüncüsü: Malını nereden kazandığından? Malımızı helal yollarla mı kazanıyoruz? Malımız emek mahsulü mü, yoksa gaspla mı kazanıldı? İnsanları kandırarak mı mal kazandık, yoksa kimsenin hakkına ve emeğine karışmadan mı kazandık?

Dördüncüsü: Malını nerede harcadığından? Malımızı nerelere harcıyoruz? Malımızla kötülük mü yaptık? Yoksa malımızla iyilik mi yaptık? Malımızın zekâtını ve infakını veriyor muyuz? Malımız bizi cennete götürecek işlerde mi harcanıyor, yoksa cehenneme götürecek yerlerde mi?

Beşincisi: Öğrendikleriyle amel edip etmediğinden? Öğrendiklerimizle amel ediyor muyuz? Helal ve haramın ne olduğunu hepimiz gayet iyi biliyoruz. Bilmek yeterli oluyor mu? İlimle amel etmeyenler hakkında Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Kendilerine Tevrat’ın sorumluluğu yüklenen fakat bu sorumluluğu taşımayanların durumu, kitap taşıyan merkebin durumuna benziyor.” (Cuma sûresi, 5.) Bu ayet kendilerine kitap gönderilen ama onunla amel etmeyen herkesi kapsamaktadır.

Madem kıyamette çıkacak sorular önceden bize verilmiş, öyleyse gelin kendimizi bugün hesaba çekelim: Ömrüm nerede geçiyor? Cevabını söyleyelim. Gençliğim nerede geçiyor? Cevabını eksiksiz yazalım. Malımızı nereden ve nasıl kazanıyoruz ve nereye harcıyoruz? Buyurun malımızın hesabını verelim. Öğrendiklerimizle amel ediyor muyuz? Vicdanımıza soralım ve cevap verelim. Soruları önceden verilmiş bir sınavı kaybetme lüksümüz yok!

Rabbim bizlere hayırlı bir ömür, ibadetle ve ihlasla geçen bir gençlik, helal yoldan kazanılmış ve helal yollara harcanmış bir rızık nasip etsin ve bizleri ilmiyle amel eden kullarından eylesin!

Allah'ı Unutturan Mal Hayırlı Değildir

مَا قَلَّ وَكَفَى خَيْرٌ مِّمَّا كَثُرَ وَالْهَى

Az olup yeterli gelen mal, çok olup oyalayan maldan daha hayırlıdır. (Müsned, 21721.)

Hepimiz bu dünyada geçiciyiz. Bu dünyadaki halimiz sefere çıkmış, yorulduğu için bir ağacın gölgesine oturmuş bir yolcunun durumuna benzer. Yolcu kişi ağacın altında bir müddet dinlendikten sonra yoluna devam edecektir. Eğer ağacın altında dinleneyim derken oyalanırsa gideceği yere geç gider. Yolda topladığı her şeyi sırtlamaya çalışırsa yükün altında ezilir ve yol gidemez.

Hepimizin bu dünyada temel ihtiyaçları vardır. Bunların bir kısmı olmazsa olmaz ihtiyaçlardır. Bir kısmı da olmasa da olur türden şeylerdir. Mal, para, servet, zenginlik, ev, araba gibi şeyler ihtiyaç kadarıyla olursa iyidir.

Az mal seni korur ama çok malı sen korumak zorunda kalırsın. İhtiyaç dışı aldığımız, biriktirdiğimiz ve sermayemize kattığımız her şey bizi az veya çok oyalamaktadır. Bir bağın varsa gidip bakmak zorundasın. Kiraya verdiğin bir evin varsa ara sıra kontrol edersin. Araban varsa bakımıdır, sigortasıdır, yakıtıdır, tamiridir bakmak zorundasın. Bunlar ihtiyaç kadarıyla olursa yük değildir. Ama ihtiyacı aşarsa yük olmaya ve oyalamaya başlar.

Allah'ı hatırlamaktan alıkoyan her şey yüküdür. Bunun azı çoğu yoktur. Bazen az mal bile Allah'ı anmaktan, hatırlamaktan ve zikretmekten alıkoyarken, bazen çok mal Allah'ı zikretmekten alıkoyamaz. Seni bu dünyaya bağlayan çok malın olacağına, Allah'a bağlayan az malın olsun!

Hz. Süleyman bir seferinde asil atlarla meşgul olmuş, onları izliyordu. Onları izlerken vakit geçmiş ve akşam olmuştu. Bu nedenle Hz. Süleyman akşam öncesi yapması gereken ibadetini yapmayı unuttu. Hz. Süleyman atları izlerken ibadetini unutmuştu. Bu onu baya üzdü. Bu nedenle kendisini Allah'ın zikrinden alıkoyan atları getirtti ve onları kesti. Bu olay Kur'an'da şöyle anlatılmıştır: "Biz Davud'a Süleyman'ı bahsettik. O güzel bir kuldü. O her zaman Rabbine yalvaran biriydi. Bir seferinde akşama doğru asil duruşlu, hızlı koşan atlar ona gösterildi. Süleyman dedi ki: "Atları sevmeyi, güneş perdenin arkasına geçip kayboluncaya kadar Rabbimin zikrine tercih ettim. Onları bana geri getirin!" Atlar getirilince, Süleyman onların ayaklarını ve boyunlarını sıvazlayıp kesmeye başladı." (Sâd sûresi, 30-33.)

Peki, biz Rabbimizin zikrinden ya da sabah namazından alıkoyan kaç diziyi, kaç televizyon programını ve kaç oyunu hayatımızdan çıkardık, çıkarabildik?

Rabbimiz! Bize, seni zikretmekten ve seni hatırlamaktan alıkoyamayacak hayırlı mallar nasip et!

**

Namaz Her Hayrın Anahtarı, Her Şerrin Kilididir

إِنَّ أَوَّلَ مَا يُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ عَمَلِهِ صَلَاتُهُ. فَإِنْ صَلَحَتْ فَقَدْ أَفْلَحَ وَأَنْجَحَ، وَإِنْ فَسَدَتْ فَقَدْ خَابَ وَخَسِرَ

Bir kulun kıyamet gününde hesaba çekileceği ilk ameli namazıdır. Eğer namazı düzgün çıkarsa felaha kavuşur ve kazanır. Eğer düzgün çıkmazsa kaybeder ve zararlı çıkar. (Tirmizî, 413.)

Namaz kul ile Allah arasındaki en uzun soluklu ibadettir. Namaz, kulun gün içinde arınması, temizlenmesi ve Rabbine günlük hesap vermesidir. Kul, gün içerisinde Rabbinin huzuruna çıkar ve adeta şunu der: “Rabbim! Ben seni unutmadım! Ben sana muhtacım. Sana geldim. Tüm meşgalelerimi bir kenara bırakıp; sana geldim. Dünyaya ara verdim. Malı mülkü, işi, aşı, çarşığı pazanı bıraktım; sana geldim. Sen beni yaratan ve yaşatansın. Senin için ayakta duruyor, senin için eğiliyor ve senin için yere kapanıyorum. Hayatım senindir. İstersen ayakta dururum, istersen eğilirim, istersen yere kapanırım. Hayatımın tümü senindir. Ben sana ibadet etmekle hiçbir zaman bahtsız olmadım. Senin huzurunda durarak, eğilerek ve yere kapanarak yükseliyorum. Süflî âlemde ulvî âleme namazımla yükseliyorum. Ben sensiz yapamam. Sabahım senindir, günümün ortası senindir, günümün sonu senindir. Akşamım senin, gecem senindir. Hayatımın ve zamanımın tümü senindir.”

Namaz diriliştir. Namaz uyanıştır. Namaz kıyamdır. Namaz kulun, Rabbine selamıdır. Namaz kulun, kul olduğunun farkına varmasıdır. Namaz ayakta durmaktan, rükua eğilmekten ve secdeye kapanmaktan fazlasıdır.

Kıyam Allah'ın huzurunda Allah için durmak ve ondan emir beklemektir. Kıraat onunla konuşmaktır. Derdini bazen İhlas'la anlatmaktır. Bazen Tebbet ile açmaktır. Bazen dünyanın bitmeyen sıkıntılarından yorulup İnşirah okumaktır. Bazen kaybolup Duha okumaktır. Bazen hor görülüp Hümeze okumaktır. Bazen dünya malının peşinden gitmeye ara verip Tekasür okumaktır. Bazen de kıldığım acep namaz mıdır diye sorup Maun okumaktır. Bazen cenneti özleyip cennet ayetleri okumak, bazen de nefsi uyandırmak için cehennem ayetleri okumaktır. Belki bu nedendendir Bilal'in “İhlas sûresine” olan aşkı. O bu sûreye aşkla bağlanmıştı.

Namaz rükua eğilmekten fazlasıdır. Rükû, “Allah'ım, boynumu sana bücktüm, kimseye eğmediğim başımı sana eğdim. Gururum ve onurum buradadır; sana aittir,” demektir. Namaz secdeye kapanmaktan da fazlasıdır. “Toprakla buluşan yüzümle sana geldim Allah'ım,” demektir. “Ben yere yaklaştıkça yükseliyorum,” demektir. Secde yere kapanmak değil, Rabbe en yakın anı yakalamaktır.

Evet, namaz azalarımızın değil, kalbimizin teslim olması demektir.

Rabbimiz! Bizi namazdan gafil olanlardan eyleme! Bize namazı sevdire ve onu hayatımızın vazgeçilmezi kıl!

Dünyada Bıraktığımız İyi İzler Yazılmaya Devam Ediyor

إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثٍ: صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ

İnsan ölünce, üç ameli dışında kalan bütün amellerinin sevabı kesilir: Kalıcı bir hayır veya kendisinden faydalanan bir ilim veyahut kendisine dua eden hayırlı evlât bırakan kişinin ameli bunun dışındadır. (Müslim, 1631.)

Ölüm sadece hayatımıza son vermiyor. Ölümle amellerimiz de son buluyor. Ölüm geldikten sonra artık salih hiçbir amel işleyemeyiz. Öldükten sonra birçok kişi dünyaya yeniden dönmek ve salih amel işlemek isteyecektir. Allah Teâlâ ahiret gününde pişman olanların durumunu şöyle anlatmıştır: “Onlardan birine ölüm geldiğinde o kişi şöyle der: “Rabbim, beni geri gönder! Belki ben, geride bıraktığım dünyada salih amel işlerim!” Hayır, bu olmayacak! Bu onun söylediği boş bir sözdür. Yeniden dirilecekleri güne kadar onlarla dünya arasında bir engel vardır.” (Müminun sûresi, 99-100.)

O gün geldiğinde zalimler şöyle diyecekler: “Rabbimiz, bizi yakın bir zamana geri gönder ki senin davetine icabet edelim ve gönderdiğin resullere uyalım!” (İbrahim sûresi, 44.)

Eğer benim için bir defalığına dünyaya dönme hakkım olsaydı bu sefer iyilerden olur-
dum. Hayır! Sana benim ayetlerim gelmişti. Fakat sen onları yalanladın, kibirlendin ve
kâfirlerden oldun. (Zümer sûresi, 58-59.)

Hiç kimse dünyaya bir daha iman etmek ve salih amel işlemek için dönemeyecektir. Fakat bazı kimselerin salih amel işlemek için dünyaya geri dönmelerine gerek yoktur. Bunlar hadisi şerifte geçen amelleri işleyenlerdir. İnsanların istifade ettiği kalıcı bir eser, faydalı bir ilim ya da salih bir evlat bırakan kişilerin amel defteri kapanmıyor. Zira dünyada hayırlı bir iz bırakanların izleri silinmiyor. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Hiç şüphesiz ki ölüleri dirilten biziz. Onların dünyadayken yaptıklarını ve orada bıraktıkları izleri yazıyoruz.” (Yasin sûresi, 12.)

Bu nedenle dünyada güzel bir iz bırakmaya gayret edelim ki biz ölsek de amellerimiz ölmesin. Biz dünyayla bağımızı koparsak da amel defterimiz kapanmasın. Hayırlı evlatlar yetiştirelim, faydalı ilimler bırakalım, okul, çeşme, sağlık ocağı, mescit, köprü, ağaç gibi eserler bırakalım ki ahirette amel defterimiz sevaplarla dolsun. Unutmayalım ki hayırlı bir evlat yetiştirmek, bir öğrenci okutmak ya da bir ağaç dikmek bile kalıcı bir ameldir. İnsanlara ve canlılara faydası dokunacak bir amel bırakmak, ahirette faydamıza olacaktır.

Rabbimiz, bizlere amel defterlerimizi kapatmayacak salih ameller işlemeyi nasip et!

***

Gıybet Nedir?

الْغَيْبَةُ: ذِكْرُكَ أَخَاكَ بِمَا يَكْرَهُ

Gıybet, din kardeşinden onun hoşlanmadığı bir şekilde bahsetmendir. (Müslim, 2589.)

Gıybet, bir kimsenin gıyabında, arkasında, onun olmadığı bir yerde kötü konuşmaktır. Bir kimsenin arkasında konuşmanın gıybet olabilmesi için konuşulan şeyin onun hoşuna gitmeyecek bir şey olması gerekir. Bir insanın arkasından onun iyiliğini söylemek gıybet değildir. Çünkü gıybet kötü konuşmaktır. Sahabe Efendilerimizden birisi Resulullah (s.a.s.)'e “Gıybet nedir?” diye sordu. Resulullah Efendimiz, “Din kardeşinden onun hoşlanmadığı bir şekilde bahsetmendir” diye cevap verdi. Peki, söylediğim şey onda varsa bu da gıybete girer mi diye soruldu. Resulullah (s.a.s.), “Eğer söylediğin şey onda varsa onun gıybetini yapmış olursun. Söylediğin şey onda yoksa ona iftira atmış olursun” dedi.

Bir kimsenin, duyunca hoşlanmayacağı bir halini konuşmak gıybettir. Gıybet, kişilik haklarına yapılan bir saldırdır. Dinimiz gıybeti büyük günahlar arasında saymıştır. Allah Teâlâ gıybet yapmanın ne kadar büyük bir günah olduğunu şöyle ifade etmiştir: “Birbirinizin gıybetini yapmayın. Sizden biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanırmı? Bundan tiksindiniz değil mi?” (Hucurat sûresi, 12.) Yani bir Müslümanın arkasından konuşmak, onun etini yemek kadar çirkin bir iş ve büyük bir günahtır.

“Ben bunları onun yüzüne de bunları söylüyorum” demek gıybeti gıybet olmaktan çıkarmaz. Bir kimse kendisi hakkında konuşulmasından rahatsızlık duyduğu gibi, kendisi de başkası hakkında konuşmamalıdır. İnsanların yemesi, içmesi, yürümesi, giyinmesi, tavırları, yaptıkları, aldıkları ve sattıkları şeyler hakkında konuşmak gıybete girer. Gıybet olabilmesi için elbette kişinin hoşuna gitmeyecek şeylerin söylenmesi gerekir.

Gıybet boş insanların, işi olmayan, üretemeyen ve kıskançların işidir. Kendisiyle ve kendi yapıp ettikleri meşgul olan kişinin başkalarının kusurlarını konuşacak zamanı olmaz. Üreten kişi gıybet yapmaz. Bilakis elinden bir iş gelmeyen ya da haset hastalığına yakalanan kişi gıybet yapar.

İnsanları birinin tehlikesine karşı uyarmak için onun hakkında konuşmak günah olan gıybete girmez. Örneğin insanlardan borç alıp borcunu zamanında ödemeyen ya da borcunu hiç ödemeyen kişinin bu tehlikesi hakkında birini uyarmak gıybet sayılmaz. Çünkü burada bir maslahat ve fayda vardır.

Rabbim bizleri kendi nefsiyle meşgul olan ve kendi hatalarını düzeltmeye çalışan kullarından eylesin!

**

Helal ve Harama Dikkat Et!

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ لَا يُبَالَى الْمَرْءُ مَا أَخَذَ مِنْهُ، أَمِنَ الْحَلَالِ أَمْ مِنَ الْحَرَامِ

İnsanlara öyle bir zaman gelecek ki adam kazandığının helal mi haram mı olduğuna aldırış etmeyecektir. (Buhârî, 2059.)

İnsan kazanmayı sever. Aslında her insan sever. Fakat bazı insanlar kazancın nasıl ve hangi yollarla elde edildiğine aldırış etmeden kazanmayı sever. Dinimiz helal yollarla çalışmayı, üretmeyi ve kazanmayı emreder; zenginliği ve üretimi sever.

Allah Teâlâ “Birbirinizin mallarını haksız yollarla ve haksız gerekçelerle yemeyin. İnsanların mallarının bir kısmını günaha götüren yollarla yemek için hâkimlere bir şey göndermeyin!” buyurmuştur. (Bakara sûresi, 188.) Haksız yollarla elde edilen mallar gasp hükmündedir ve ibadetlerin kabul edilmesine engel olur.

Bazı kimseler kazandığı malın nereden geldiğine aldırış etmez. Bu kimseler şeytanın tuzagına düşmüştür. Çünkü şeytan, insanın boğazından haram lokmanın geçmesi için her yolu dener. Çünkü o da biliyor ki haram lokma duaların kabul olmasına engeldir. Peygamber Efendimiz, çölde üzerinde suyu ve yiyeceği olan devesini kaybeden bir adamın duasının kabul edilmemesinin gerekçesini şöyle anlatmıştır: “Onun yediği haram, içtiği haram, giydiği haram ve haramla doymuş iken onun duasına nasıl icabet edilsin?” (Müslim, 1015.)

Ölçü ve tartı aletlerinde hile yapmak, hileli ürünler satmak, bir malın ayıp ve kusurlarını gizleyerek ürün satmak da haram kazanç sayılır. Helal kazanç, kişinin kendisinin alın teridir. Haram kazanç ise başkasının emeği, alın teri ve gözyaşısıdır. İçinde başkasına ait emek, alın teri ve gözyaşı olan mallar huzur ve bereket getirmez.

Helal haram ayırımı yapmadan mal biriktiren kişinin ibadetlerden elde edeceği sevaplar hak sahiplerine gidecektir. Resulullah (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz ki ümmetin müflisi, kıyamet günü namaz, oruç ve zekâtla gelir. Aynı zamanda şuna sövmüş, buna iftira etmiş, şunun malını yemiş, bunun kanını dökmüş ve şunu dövmüş bir halde gelir. Bu nedenle bu kişinin iyiliklerinin sevabı ona buna verilir. Eğer üzerindeki kul hakları bitmeden sevapları biterse bu sefer hak sahiplerinin günahları ona yüklenir, sonra da cehenneme atılır.” (Müslim, 2581.)

Herkesin helal ve harama dikkat etmediği bir şehirde helal kazanca dikkat etme ve haram mallardan ve kazançlardan uzak durma büyük bir erdemlilik. Bu yüzden olsa gerek Peygamber Efendimiz (s.a.s.), “Doğru ve güvenilir tüccar peygamberler, sıddıklar ve şehitlerle birlikte olacaktır” buyurmuştur. (Tirmizî, 1209.)

Rabbim hepimize helalinden kazanmayı, haram mallardan uzak durmayı nasip etsin!

**

Hiçbir İyilik Küçük Değildir!

لَا تَحْقِرَنَّ مِنَ الْمَعْرُوفِ شَيْئًا وَلَوْ أَنْ تُلْقَى أَخَاكَ بِوَجْهِ طَلْقٍ

Hiçbir iyiliği küçük görme! Din kardeşini güler yüzle karşılamayı dahi. (Müslim, 2626.)

Aslında hiçbir iyilik küçük değildir. Onu küçük yapan ya da büyük yapan yapıldığı yer ve zamandır. Susuzluktan ölmek üzere olan birine bir bardak su vermek çok büyük bir iyiliktir ama normal zamanlarda birine bir bardak su vermek aynı büyüklükte bir iyilik değildir. Bir kişi on lirasının bir lirasını infak ederse bu bir lira rakam olarak küçük olabilir ama Allah'ın yanında büyük bir iyiliktir.

Bu hadis bize hiçbir iyiliği küçük görmememizi öğütlüyor. Bizler iyilik yapmaya bakalım. Bize iyilik yapılmış olmasına bakalım. İyiliğin küçük ya da büyük olmasına bakmayalım. Komşumuz bir tabak yemek gönderdi mi yemeği küçümsemeyelim. Yemeğin az olduğunu düşünmeyelim. Komşudan gelen hiçbir ikramı küçük ve değersiz görmeyelim! Maalesef bazı kadınlar komşularından gelen ikramları küçümsemektedir. Belki de komşunun elinden gelen bu kadardır. Belki de bu kadar cömerttir.

İyilik yaparken de iyilik görürken de onu küçük görmeyelim. İyiliği küçük gören, iyilikten mahrum olur. Bazen bir lira yardım ederek iyilik yap. Benim bir liramla ne olur ki deme? İyiliği küçük görme. Sana yapılan iyiliklerin hiçbirini küçük görme! Bir tebessümü esirgeme! Bazen bir tebessüm kelebek etkisi yaratır ve çığ gibi büyür. Sokakta birine ettiğin tebessüm, onun akşama çocuklarına sarılmasına vesile olur.

İyiliği küçük görmek, büyük iyiliklerden mahrum kalmaya neden olur. Aza şükretmeyen, çoğa da kanaat etmez. Hem biliyor musun kıyamet gününde zerre kadar iyiliklerin de zerre kadar kötülüklerin de bir karşılığı olacaktır. Bir ömür boyunca yapılmış milyonlarca zerre ağırlığında iyilik, kıyamet gününde dağ kadar büyük olacaktır. Bazen küçük bir iyilik dağ büyüklüğünde sevap kazandırırken, bazen de dağ büyüklüğünde bir iyilik zerre kadar sevap kazandırmaz.

Sana yapılan her iyiliğe karşılık ver. Bazen teşekkürle, bazen mukabelede bulunarak karşılık ver. Otobüste, trende, vapurda sana yer verene, yer gösterene nazikçe başını salla ve teşekkür et. Bu iyiliği dahi küçük görme. Bazı insanlar nankördür. Bunlar küçük büyük iyiliklerin hiçbirini görmezler. İnsanlardan en ufak tebessümü esirgerler. Kendilerine yapılan iyilikleri ise hep küçük görürler. Bu ise nimetin elden çıkmasına, dostların birer birer uzaklaşmasına neden olur.

Rabbim, bizleri hiçbir iyiliği küçük görmeyen; iyilik yapmaktan ve iyiliğe iyilikle karşılık veren kullarından eyle!

**

Henüz Sınanmadıysan Masum Değilsin!

مَنْ عَيَّرَ أَخَاهُ بِذَنْبٍ لَمْ يَمُتْ حَتَّى يَعْمَلَهُ

Her kim din kardeşini bir günahından dolayı utandırırsa kendisi de onu işlemedikçe ölmez! (Tirmizî, 2505.)

Aman Allah'ım! Acaba işlediğimiz günahlarımızın çoğu, bir zamanlar din kardeşimizi bir günahından dolayı ayıpladığımız, utandırdığımız ve mahcup ettiğimizden dolayı mı başımıza geldi ve gelmeye devam ediyor?

Hadis âlimleri bu hadisi şöyle yorumlamışlardır: Bir kimse bir günah işlemiş, sonra da tövbe etmişse bu kişinin günahını ve hatasını hatırlatıp onu utandırmak caiz değildir. Bunu yapan kişi aynı günahı işlemekle cezalandırılır.

Değerli kardeşlerim! Dilimize sahip çıkalım. Birinin ayıbını, kusurunu ve hatasını toplum içinde söylemeden önce iki kere düşünelim. Nitekim bir hadiste şöyle geçmektedir: “Her kim Müslümanların ayıp ve kusurlarını araştırırsa Allah da onun ayıp ve kusurlarını araştırır. Allah kimin ayıp ve kusurlarını araştırırsa onu evinde bile olsa rezil eder.” (Ebu Davud, 4880.)

Bir Müslümanın ayıplarını ve kusurlarını araştırmak doğru olmadığı gibi, eski kusurlarını, ayıplarını ve günahlarını yüzüne vurmak da doğru değildir. Allah Teâlâ, insanların günahlarının arkasından dolaşan kişiyi cezalandırır. O kişi evinde gizli bir günah işlese Allah onu açığa çıkarır ve onu da utanacak duruma düşürür.

Hiçbirimiz masum değiliz. Hiçbirimiz bir başkasının yaşadığı hayatı ve zorluğu görmedik. Günahkâr diye ayıpladığımız ve utandırdığımız kişinin yerinde biz olsaydık, onun koşullarında yaşasaydık, onun çevresine ve ailesine sahip olsaydık biz bu sınavı kazanır mıydık? Günahkâr ve hatalı birini gördüğünde ona nasihat et! Onu uyar ama utandırma! Hele ki pişman olduğu bir günahattan dolayı uyarmayı da utandırmayı da terk etmelisin!

Hepimizin sınavı aynı değil! Aynı şartlarda değiliz ve aynı imtihanları yaşamadık. Kınamadan, utandırmadan, gıybetini yapmadan önce kendini onun yerine koy! Onun kaybettiği sınavı sen kazanabilir miydin? Belki sen de aynı hataları ve günahları işleyecektin. Günaha düşmemenin sebebi belki de henüz sınanmadığın içindir. Sınanırsan senin de kaybetme ihtimalin var.

İnsanların geçmişiyile sadece kibirliler ve kendini beğenmişler ilgilenirler. Bunlar kendilerini kusursuz ve eşsiz görürler. Hâlbuki sadece sınanmadılar. Allah bunları da sınayacaktır. Bir hadisi şerifi hatırlatarak bitirelim:

“Kardeşinin başına gelen musibeti açığa çıkarma! Allah onu kurtarır da seni o dertle imtihan eder. (Tirmizî, 2506.)

Rabbimiz, bizleri günahın küçüğünden, büyüğünden, gizlisinden, açıkından ve her tür-lüsünden muhafaza eyle!

Namaz, Akan Bir Nehir Gibi Temizleyicidir

مَثَلُ الصَّلَوَاتِ الْخَمْسِ كَمَثَلِ نَهْرٍ جَارٍ غَمْرٍ عَلَى بَابٍ أَحَدِكُمْ يَغْتَسِلُ مِنْهُ كُلُّ يَوْمٍ خَمْسَ مَرَّاتٍ

Beş vakit namaz; sizden birinizin kapısının önünde her gün içinde beş defa yıkandığı gürül gürül akan bir nehre benzer. (Müslim, 667.)

Bir insan günde beş defa yıkansa üzerinde kirden bir iz kalır mı? Kalmaz değil mi? İnsan hem maddî hem manevî açıdan kirlenen bir varlıktır ve temizlenme gereği duyar. Temizlenmediği zaman vücudu kötü bir şekilde kocar ve insanlar ondan rahatsız olur. Kendisi de rahatsız olur ve kirler zamanla onu hasta eder. Zira maddî hastalıkların bir kısmı kirlilikten gelmektedir.

İnsan sadece etten, kemikten ve kandan ibaret değildir. Onun bir de manevî bir dünyası vardır. Bu manevî dünya da gün içinde kirlenir. Bu kirler birikir ve zamanla onu manevî açıdan hasta eder. Maddî bir hastalığa yakalandığımızda doktora gider ve doktorun bize yazdığı ilaçları günde bir defa, üç defa veya beş defa kullanırız.

Peki, manevî hastalıklarımız için de tedavi oluyor muyuz? Kibir hastalığına yakalanınca ya da öfke krizine girince ya da haset hastalığına müptela olunca tedavi olmanın yollarını arıyor muyuz?

Beş vakit namaz, gün içinde beş defa alınan ilaç gibidir. Bu ilaçlar manevî hayatımızı düzenlemekte ve bizi iyi etmektedir. Namaz, bizleri manevî kirlilerden, pisliklerden ve hastalıklardan temizlemektedir. Beş vakit namaz, evimizin önünde akan bir suda günde beş defa yıkanmaya benzer. Günde beş defa suda yıkanan kişinin bedeni tertemiz olurken, günde beş vakit namaz kılan kişinin ruhu da tertemiz olur.

Namaz Allah'ı hatırlamadır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Bana kulluk et ve beni hatırlamak için namaz kıl.” (Tâhâ sûresi, 14.)

Beş vakit namaz günahlarımız için kefarettir. Kefaret kelimesi, örtmek, telafi etmek ve kapatmak demektir. Resulullah (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: “Büyük günahlardan kaçınıldığı takdirde beş vakit namaz, iki cuma namazı ve iki Ramazan orucu aralarında işlenen günahlara kefarettir.” (Müslim, 233.) Yani namaz beş vakit arasında işlenen küçük günahlarımızın üstünü örtmekte ve silmektedir. Hayatını ibadetlerle geçiren birinin amel defterinde günahın bir iz kalmaz.

Acaba ömründe hiç namaz kılmamış bir kişinin manevî hayatı nasıldır ve acaba ne kadar kirlidir?

Rabbimiz! Bizi ve zürriyetimizi namaz kılanlardan eyle! Rabbimiz! Duamızı kabul eyle!

**

Evlenmek Gözü ve İffetini Korur

مَنْ اسْتَطَاعَ الْبَاءَةَ فَلْيَتَزَوَّجْ. فَإِنَّهُ أَغْضُ لِلْبَصَرِ وَأَخْصَنُ لِلْفَرْجِ

Evlenmeye gücü yetenler evlensin! Çünkü evlenmek, gözü haramdan korumak ve iffeti muhafaza etmek için en iyi yoldur. (Buhârî, 1905.)

Evlilik her insanın temel ihtiyaçlarından biridir. İnsan evlilik yaşına geldiğinde evlenmenin yollarını aramalıdır. Evlilik, bu hadiste de geçtiği üzere iki önemli husus için gereklidir. Evlenen kişi öncelikle gözünü haramlardan korumuş olur. Gözüyle başkalarını rahatsız etmez, kimseyi gözüyle dahi olsa taciz etmez. Diğer husus ise iffetin korunmasıdır. İffet korunmadığı takdirde zinanın ve gayrimeşru yolların kapısı aralanır. Evlilik bağıyla eşler birbirlerine helal olurlar ve toplumda gayrimeşru ilişkiler azalır.

Maddi imkânı olan gençlerin evlenmesi ve evlenmeye teşvik edilmesi gerekir. Bu konuda sorumluluk öncelikle anne babaya, sonra da topluma aittir. Evlenme imkânı olmayan gençlere ise evlenmeleri için yardım etmek gerekir.

Evlilik Resulullah (s.a.s.) Efendimizin de bir sünnetidir. O evlenmiş, evlenmeye de teşvik etmiştir. “Nikâh benim sünnetimdir. Her kim benim sünnetimle amel etmezse benden değildir” buyurarak evliliğin önemine dikkat çekmiştir. (İbni Mace, 1846.)

Günümüzde gençler arasında evlilik gün geçtikçe cazibesini kaybetmektedir. Evlilikten korkan gençler evlilik dışı ilişkilere yönelmekte ve ileride pişman olacakları işlere bulaşmaktadır. Evlilik yapmanın zor, boşanmanın ise kolay olması da evlilikten korkutan sebepler arasında yer almaktadır. Kız isteme, söz kesme, nişan ve düğün merasimlerinde israfı fazlasıyla geçen harcamalar evliliği zorlaştırmaktadır. Tarafların evlilik aşamasında gösterişe kaçan lüks harcamaları evlilik düşünen diğer gençleri korkutmaktadır.

Kadınların en hayırlısı evlilik aşamasında en az masraf çıkaranıdır. Resulullah (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: “Nikâhın en hayırlısı, kolay ve külfetsiz olanıdır.” (Ebu Davud, 2117.) Esnafın en iyisi evlenen gençlere yardımcı olanıdır. Gençlerin en hayırlısı birbirlerine masraf çıkarmadan evlilik yapandır. Resulullah Efendimiz evliliği dinin yarısı diye tanımlamıştır: “Bir kul evlendiğinde dinin yarısını tamamlamıştır. Kalan yarısında da Allah’tan korksun!” (Beyhâkî, 1410.)

Ey Rabbimiz! Bize dünya ve ahiret saadetimiz olacak, harama düşmekten koruyacak eşler ve göz aydınlığımız olacak çocuklar nasip et!

**

Evimizde Şeytana Ait Bir Şey Var mı?

فِرَاشٌ لِلرَّجُلِ، وَفِرَاشٌ لِأَهْلِهِ، وَالثَّالِثُ لِلصَّنِيفِ، وَالرَّابِعُ لِلشَّيْطَانِ

Evdeki bir yatak erkeğin, bir yatak ailesinin, üçüncüsü yatak misafirin, dördüncüsü işe şeytanındır. (Müslim, 2084.)

Resulullah (s.a.s.) Efendimiz bu hadisinde bizlere evlere yığıp kullanmadığımız eşyalar hakkında bir uyarıda bulunmaktadır. Acaba evlerimizde şeytana ait neler var? Bu hadis bize ihtiyaç dışı eşyaların bulundurulmamasını; fazla eşyaların şeytana ait olduğunu söylüyor. Bu hadiste geçen “Dördüncüsü şeytanın yatağıdır” ifadesinden maksat, evde fazladan duran yatak anlamındadır. Bazı evler için onuncu yatak, bazı evler için yirminci yatak şeytanındır.

Evlerimizi şöyle bir gözden geçirelim? Kaç tencere var kullanılmayı bekleyen ama yıllardır kullanılmayan? Kaç minder, yastık, yorgan, yatak, nevresim, örtü, perde, halı ve kilim var; yıllardır kullanılmayı bekleyen? Kaç eşya aldık kullanırız diye ama bir türlü kutusundan ve paketinden çıkarmadığımız?

Kampanyalara yenik düştük; aldık da aldık. Lazım diye aldık, lazım olur diye aldık ama bir türlü kullanmadık. Evlerimiz züccaciye dükkânı gibi; her çeşit ürün barındırıyor. Kimisi yıllardır paketinde duruyor, kimisi gümüşlükte her gün bize bakıyor, kimisi kanepeelerin altında ezilip büzülüyor, oradan oraya savruluyor.

Evlerimizde ne kadar kıyafet var? Kaç yıldır giyilmeyen, sırası gelmeyen ve dolapta oradan oraya itilen kaç gömleğimiz, ceketimiz, örtümüz, eşarbımız, yazmamız, paltomuz, feracemiz, eteğimiz ve takım elbisemiz var? Zayıflayınca giyerim diye on yıldır dolapta bekleyen kıyafetlerimize ne demeli? Peki, ayağımıza küçük gelen ama vermeye de kıyamadığımız ayakkabılara ne demeli?

Evlerimizde kullanılmayan eşyalar şeytana ait eşyalardır. Evinde kullanmadığın, kullanmayı düşünmediğin ya da belki on yıldır kullanmadığın eşyalar artık şeytana aittir. Onu elden, evden, dolaptan, raftan, çekmecedan, kutudan çıkar ve özgürlüğüne kavuştur. Evin de rahatlasın, nefes alsın dolaplar, çekmeceler...

Evlerimiz ihtiyaç fazlası eşyalarla dolu. Her çekmece dolu, her raf dolu. Mutfakta yeni ürünler için yer kalmamış, ayakkabılıkta yer kalmamış, elbise dolabı yetmiyor artık.

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Sana bir de neyi infak edeceklerini soruyorlar. De ki: “İhtiyaç fazlasını infak edin.” (Bakara sûresi, 219.)

Fazla tabaklarımız şeytanın tabağıdır, fazla ayakkabılarımız şeytanın ayakkabısıdır, severek aldığımız ama bir türlü sırası gelmeyen elbiselerimiz şeytanın elbiseleridir. Şeytan evlerimizde yiyip, içip, yatıyor... Kitaplıkta yıllardır duran ama göz değmemiş kitaplarımız da şeytana ait olabilir mi? Onlar da yeni okuyucu bekliyor olabilirler mi? Peki, vermeye kıyamadığımız oyuncaklara ne demeli?

Rabbim evlerimizi şeytana ait şeylerden arındırsın ve bizlere iktisatla yaşamayı nasip etsin!

Lezzetleri Yok Eden Ölüm!

أَكْثَرُوا ذِكْرَ هَازِمِ اللَّذَاتِ

Lezzetleri yok eden ölümü sıkça hatırlayın! (Tirmizî, 2307.)

Zikir, hatırlamak, hatırdı tutmak ve anmak demektir. Ölümü hatırlamak da bir tür zikir-dir. Her canlının ve her varlığın bir başlangıcı olduğu gibi, bir sonu da vardır ve bu sona ölüm denmektedir. İnsan, kendi sonunu düşündüğünde bu dünyada kalıcı olmadığını hatırlar. Ölüm gerçeğini unutan ise dünyada ölmeyecekmiş gibi çalışır.

Kimi ve neyi seversek sevelim, bir gün ondan ayrı kalacağız. Ya o bizden alınacak ya da biz ondan ayrılacağız. Ölüm gerçeğinin farkında olanlar fani olan dünyanın çekiciliğe aldanmaz. Dünyanın tamamına da sahip olsa bir gün ondan ayrı kalacağını bilir. Dünyaya pek çok insan geldi. Her biri sırası gelince çekip gitti. İnsan öldü ama sahip olmak için çalışıp didindiği eşyalar halen dünyada. Eşyalar insandan daha kalıcı oldu. Evler el değıştirdi, arabalar elden ele dolaştı. Binlerce yıl öncesine ait eşyalar kullanılıyor ama bu eşyaların sahiplerinden hiçbir iz kalmadı.

Dünya çok büyük krallar gördü, birçok kahraman geldi geçti. Güzelliğı dillere destan kadınlar vardı bir zamanlar; hepsi dünyadan ayrıldı. Dünya Hz. Süleyman'a kalmadı, peygamberlere kalmadı, devasa binalar inşa edenlere kalmadı. Bir değirmen misali dünya her şeyi ve herkesi öğüttü.

Kimi ve neyi seversen sev, ondan ayrılacaksın! Kim olursan ol dünyadan ayrılacaksın. Aranızdaki sevgi ya da nefret ne kadar büyük olursa olsun ondan ayrılacaksın. Ayrılacağını bilerek sev, ayrılacağını bilerek nefret et! Çünkü ne sevgi bakidir ne de öfke! Her şey fanidir.

Sevdiklerinden ayrılacaksın. Seveceklerinden ayrılacaksın. Onlar sensiz kalacak, sen onlarsız kalacaksın. Leyla olsan da ayrılacaksın, mecnun olsan da!

Tüm lezzetleri yok eden, lezzetin tadını kaçırın, lezzetin geçici olduğunu hatırlatan ölümü hatırla!

Sen ondan ayrılmadan da o senden ayrılacak! Hatırla ölümü! Hatırında tut! Ölümü ve ayrılığı düşününce, sahip olmak için yaptıklarının ne kadar anlamsız olduğunu göreceksin! Bir ömür vereceksin bir ev sahibi olmak için! Kardeşlerinle küsecek, ailenle kavga edecek, dostlarınla kötü olacak ve birçok günaha gireceksin. Fakat sonunda ondan ayrılacaksın! İşte bunu en başından beri hatırlasaydık, kavga etmez, küsmez ve kötü olmazdık.

Rabbim bizlere ölümün hayırlısını nasip etsin ve bizi ölüm gerçeğine hazır olan kullarından eylesin!

Rüşvet Almak Haramdır!

وَاللّٰهُ لَا يَأْخُذُ أَحَدٌ مِّنْكُمْ مِنْهَا شَيْئًا بِغَيْرِ حَقِّهِ إِلَّا لَقِيَ اللَّهَ تَعَالَى يَحْمِلُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

Allah’a yemin olsun ki sizden biriniz bir şeyi haksız yollarla alırsa kıyamet gününde onu sırtında taşıyarak Allah Teâlâ’nın karşısına çıkar! (Müslim, 1832.)

Rüşvet büyük günahlardan biri olup haksız kazançların başında gelmektedir. Rüşvet bir kimsenin, hak etmediği halde bir mal veya menfaat temin etmesidir. Devlet işlerinde çalışan bir kişi devletin kendisine verdiği maaşın dışında, hizmet adı altında ya da yardımcı olma ya da aracılık adı altında herhangi bir şey alırsa aldığı şey rüşvettir.

Peygamber Efendimiz zekât toplaması için bir kişiye görev vermişti. Bu kişi zekât mallarını toplayıp Medine’ye geri döndü. Yanında birçok mal getirmişti. Onları teslim ederken bazı malları kendisine ayırdı ve: “Bunlar zekât diye verildi, şunlar ise bana hediye edildi” dedi. Peygamber Efendimiz onun bu sözlerinden rahatsız oldu. Minbere çıktı ve şöyle dedi: “Allah’ın bana sorumluluk verdiği bir işte ben de sizden birine sorumluluk verdim. Fakat o gelmiş diyor ki: “Bu sizindir, şu da bana hediye edildi. Eğer doğru söylüyorsa annesinin ya da babasının evinde oturaydı da bu mallar ona verilseydi! Allah’a yemin olsun ki sizden biriniz bir şeyi haksız yollarla alırsa kıyamet gününde onu sırtında taşıyarak Allah Teâlâ’nın karşısına çıkar!” (Buhârî, 6979.)

Kamu işlerindeki en büyük günahların başında rüşvet gelmektedir. Rüşvet alan kişi kendisi hak etmediği bir malı zimmetine geçirmiştir. Buna hediye denilmesi onu rüşvet olmaktan çıkarmaz. Rüşvet alan kişi ister istemez taraf tutacak, birinin ya da devletin hakkını rüşvet aldığı kişiye verecektir. Rüşvet alan kişi haksız haklı, haklı haksız edecektir.

Rüşvetin her türlü haramdır. Adına hediye ve ikram denilmesi onu rüşvet olmaktan çıkarmaz. “Ben aldığımı hayır işlerinde kullanıyorum, ben almasam başkası alacak” gibi bahaneler de rüşveti rüşvet olmaktan çıkarmaz.

Bu kişi evinde otursaydı kimse onun hesabına para gönderir miydi? Elbette göndermezdi. Bu da onun aldığı şeyin haksız bir kazanç olduğunu gösteriyor. Tarım arazilerinin iskâna açılması, inşaatta kullanılacak malzemenin daha düşük kalitede bir malzemeyle değiştirilmesi ve devlet ihalelerinin yanlış kişilere geçmesi hep rüşvet nedeniyledir.

Rabbim bizleri her türlü haksız kazançtan muhafaza eylesin!

**

Cennet Ebedî Nimet Yurdudur

يُنَادِي مُنَادٍ: إِنَّ لَكُمْ أَنْ تَصِحُّوا فَلَا تَسْقُمُوا أَبَدًا، وَإِنَّ لَكُمْ أَنْ تَحْيَوْا فَلَا تَمُوتُوا أَبَدًا، وَإِنَّ لَكُمْ أَنْ تَشْبُوا فَلَا تَهْرَمُوا أَبَدًا، وَإِنَّ لَكُمْ أَنْ تَنْعَمُوا فَلَا تَبْأَسُوا أَبَدًا

Cennetlikler cennete girince bir seslenici şöyle diyecektir: “Bundan sonra hep sağlıklı kalacaksınız; asla hasta olmayacaksınız. Bundan sonra hep yaşayacaksınız; asla ölmeyeceksiniz. Bundan sonra hep genç kalacaksınız; asla yaşlanmayacaksınız. Bundan sonra hep nimet içinde olacaksınız; asla ümitsizliğe düşmeyeceksiniz.” (Müslim, 2837.)

Cennet ebedî nimet ve huzur yurdudur. Orada dünyadaki nimetlere benzeyen ama dünyadaki nimetlerden daha güzel ve daha tatlı nimetler olacaktır. Orada ne yakıcı bir güneş ne de dondurucu bir soğuk vardır. Orada ne acıkma ne susuzluk ne de açıkta kalma olacaktır. Orada yiyecekler çeşit çeşittir. Giyecekler sınırsızdır. Hizmetçiler sayısızdır. Orası yorgunluk yeri değildir.

Cennet müminin gerçek yurdudur. Bizler bir yolcu misali dünyadan geçip gideceğiz. Cennet ise inşallah son durağımız ve son dinlenme yerimiz olacaktır. Orada hastalanma olmayacak, orada bunama, yaşlanma, kuma, tiksinti verici şeyler ve kötü huylar olmayacaktır.

Bazı hadislerde “cennete kibirliler giremez, komşusu kendisinden emin olmayan giremez, laf taşıyan giremez, yalancı giremez, kendini beğenmiş giremez, zalimler giremez, haset eden giremez, hırsız giremez” diye geçer. Bunun sebebini biliyor musunuz? Çünkü dünyamızı mahvedenler bu kişilerdir. Bir de cenneti mahvetmek için oraya da mı girecekler? Asla! Bunlar tövbe etmedikleri sürece cennetin kokusunu dahi alamazlar. Cennet nimet yurdudur, iyilerin yeridir. Azabın ve kötülerin yeri değildir.

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Onlar cennete geldiklerinde ve onun kapıları açıldığında, cennetin bekçileri onlara şöyle derler: “Selam olsun size! Hoş geldiniz! Ebediyen kalmak üzere oraya girin!” Cennet ehli ise şöyle der: “Bize verdiği söze sadık kalan ve bize bu toprakları ayıran Allah’a hamdolsun! Cennette dilediğimiz yere yerleşebiliyoruz. Allah için çalışanların mükâfatı çok güzelmış!” (Zümer sûresi, 73-74.)

“Cennet ehli dikensiz kiraz ağaçlarının, salkım salkım muzların, upuzun gölgelerin, yuktan dökülen suların ve birçok meyvenin olduğu bahçelerin içinde olacaklar. Bu nimetler ne kesintiye uğrar ne de engellenir. Onlar için bir de yükseltilmiş yataklar vardır. Biz, cennetlik kadınları yeniden yaratacak; onları bakire yapacağız. Onlar kocalarına âşık ve onlarla yaşıt olacaklar. Bu mükâfat amel defterlerini sağ taraflarından alanlar içindir. Bunların bir kısmı öncekilerdendir, bir kısmı ise sonrakilerdendir.” (Vakıa sûresi, 27-40.)

Rabbimiz! Yarınlarımızı bugünlerimizden, ahiretimizi dünyamızdan hayırlı eyle! Bizi cenneti hak eden mümin kullarından eyle!

Eşin Kusurlu da Sen Mükemmel misin?

لَا يَفْرَكُ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةً، إِنْ كَرِهَ مِنْهَا خُلُقًا رَضِيَ مِنْهَا آخَرَ

Mümin bir erkek mümin eşine kin gütmesin! Onun bir huyundan hoşlanmasa da hoşlandığı başka huyları da vardır. (Müslim, 1469.)

Hatasız ve kusursuz insan yoktur. Hiç kimse fiziksel açıdan kusursuz olmadığı gibi, ahlakî açıdan da hiç kimse kusursuz değildir. Bir atasözünde, kusursuz dost arayan dostsuz kalır, denilmiştir. Aynı şekilde kusursuz eş arayan da eşsiz kalır.

Evlilikte birçok kusur evliliğe zarar vermez. Fakat bu kusurların üstünde fazlasıyla durmak evliliğe zarar verir. Kadın da erkek de evliliğe zarar vermeyen kusurları görmezden gelmelidir. Kadın, kim olursa olsun kusurludur. Erkek de kim olursa olsun kusurludur. Ayrıca erkek kusursuz mu ki kusursuz bir eş arıyor?

Evlilikte bardağın boş tarafına bakacağımıza dolu tarafına bakalım ya da boş tarafı doldurmanın yollarını arayalım. Kadın güzel yemek yapamıyor ya da eli işe yatkın olmaya bilir ama senin misafirlerini güzellikle karşılayıp, güzellikle uğurluyorsa bu huyuna bak.

Evet, kadın her açıdan mükemmel olamayabilir. Peki, erkek her açıdan mükemmel mi? Eşinin çok uyumasından rahatsız olan erkek, saatlerce ekran başında kalmıyor mu? Televizyon karşısında uyumuyor mu? Bu da bir kusur değil mi?

Evlilik, kusur araştırmakla, kusurlara kafayı takmakla, küçük şeyleri büyütmeyle, piyeyi deve, taşı dağ görmekle gitmez. Eşin biraz kaba olabilir fakat eşin bir dediğini iki etmiyor, yemeğini güzel yapıyor ve ailene saygıda kusur etmiyor. Eşinin kaba konuşmasına bakacağına onun diğer güzel huylarına bak. Onun güzel huyları, istemediğin huylarının kefareti olsun!

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Siz bazı şeylerden hoşlanmazsınız ama o sizin için hayırlı olabilir. Bazı şeyleri de seversiniz ama o sizin için şer olabilir. Allah bilir ama siz bilemezsiniz.” (Bakara sûresi, 216.) “Eğer bazı nedenlerden dolayı eşlerinizden hoşlanmıyorsanız şunu bilin ki belki siz bir şeyden hoşlanmıyorsunuz ama Allah onda birçok hayır yaratmıştır.” (Nisa sûresi, 19.)

Dindar olan eşimizden sırf sakarlığı ya da terk edemediği bir alışkanlığı yüzünden nefret etmeyelim. Eşimizden hoşlanmadığımız bir kusur gördüğümüzde, kendi kusurlarımızdan birini hatırlayarak şartları eşitleyelim. Şunu bilelim ki o da bizim birçok kusurumuza sabrediyor.

Ey Rabbimiz! Bizi de eşimizi de hayırlı ve müttaki kullarından eyle! Bizi birbirimize sevdire ve aramızı bozacak şeyleri bizden uzak eyle!

**

Her Hak Hakkın Değildir!

إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ، وَإِنَّهُ يَأْتِيَنِی الْخَصْمُ، فَلَعَلَّ بَعْضًا أَنْ يَكُونَ أَبْلَغَ مِنْ بَعْضٍ، أَقْضَى لَهُ بِذَلِكَ وَأَحْسِبُ أَنَّهُ صَادِقٌ، فَمَنْ قَضَيْتُ لَهُ بِحَقِّ مُسْلِمٍ فَإِنَّمَا هِيَ قِطْعَةٌ مِنَ النَّارِ، فَلْيَأْخُذْهَا أَوْ لِيَدْعُهَا

Ben de bir insanım. Bana davalılar geliyor. Belki davacılarından biri iddiasını diğerinden daha güzel anlatır da ben de bu nedenle onun lehine karar verir; onun doğru olduğunu zannedebilirim. Ben kime bir Müslümanın hakkını vermişsem bu ateşten bir parçadır. Artık ister onu alsın ister almasın! (Buhârî, 7185.)

İnsanlar bazen birbirleriyle davalık olurlar. Borçlar, arazi anlaşmazlıklarında, malların teslim ve tedariginde, ürünlerin fiyat, miktar, adet ve tesliminde, alım satımda, mirasta, evlilikte ve boşanma gibi konularda birbirleriyle sorunlar yaşayabilirler. Eğer kesin deliller varsa davanın çözümü kolay olur. Fakat deliller yetersizse ve sadece suçlamalar ve iddialar varsa bu durumda tarafların beyanı esas alınır.

Bazı insanlar çok güzel konuşurlar. Haksız olsalar haklıymış gibi, suçlu olsalar suçsuzmuş gibi konuşurlar. Bazı insanlar ise dertlerini anlatmaktan acizdirler. Haklı oldukları halde haksızmış gibi konuşur; dertlerini eksik, delillerini yetersiz bir şekilde sunarlar. Bu da hâkimin karar vermesini zorlaştırır.

Peygamber Efendimiz yanına gelen davacıları bu konuda uyarmıştır. Yani ben seni haklı yaptım, seni haklı çıkardım, lehine karar verdim, karşı tarafı suçlu yaptım diye sen gerçekten haklı olmuyorsun, sen gerçekten masun, karşı taraf gerçekten suçlu olmuyor. Ben sizin beyanınıza göre hareket ederim. Beyan da kimi zaman yanıltır ve ben de yanılabılırım. Yanılmam, benden değil, sizin konuşmanızdan ve ifadenizdendir. Ben birinin hakkını diğerine bu nedenle vermişsem ona aslında bir ateş vermişimdir. İster bunu alır ister almaz. Bu ona kalmış...

Bu dünyada hâkimin sizi haklı görmesi ve davayı lehinize sonuçlandırması ahirette de haklı olacağınız anlamına gelmez. Ahirette laf cambazlığı, hâkimi yanıltma, iyi konuşma ve edebiyat parçalama diye bir şey olmayacaktır. Allah yanılmaz, yanıltılmaz. O, hakkını almaktan aciz olanların hakkını alan hâkimlerin hâkimidir.

Ey Rabbimiz! Bizleri hakka girmekten ve hakkı yanıltmaktan uzak eyle!

**

Kadın ve Erkeğin Birbirleri Üzerinde Hakları Vardır

أَلَا إِنَّ لَكُمْ عَلَى نِسَائِكُمْ حَقًّا، وَلِنِسَائِكُمْ عَلَيْكُمْ حَقًّا

Haberiniz olsun! Sizin eşleriniz üzerinde haklarınız olduğu gibi, eşlerinizin de sizin üzerinizde hakları vardır. (Tirmizî, 1163.)

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) bu hadisinde kadınların ve erkeklerin birbirleri üzerinde haklarının olduğundan bahsetmiştir. Erkeklerin kadınlar üzerinde ne kadar hakkı varsa, kadınların da onlar üzerinde bir o kadar hakkı vardır. Kadınlar erkeklere Allah'ın emane-tidir. Resulullah Efendimiz hayatı boyunca kadınlara nazik davranmış; onların hassas ve kırılgan bir yapıda olduklarını unutmamıştır. Bir yolculukta develeri süren Enceşe isimli sahabeye, “Develeri yavaş sür Enceşe! Cam şişeleri kırmayasın!” buyurmuş; develerin üzerinde bulunan kadınları cam şişelere benzetmiştir. (Buhârî, 6210.)

Evlilik sadece erkeklerin haklarının olduğu bir kurum değildir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Kadınların örf'e uygun şekilde sorumlulukları kadar hakları da vardır. Ancak erkeklerin onların üzerindeki hakkı bir derece daha fazladır.” (Bakara sûresi, 228.)

Kulluk açısından kadın ve erkek eşittir. Her ikisinin günahı ve sevabı ayrıdır. Ancak evin idaresi konusunda son söz erkeğindir. Zira eve harcama yapan ve bunun için çalışmak zorunda kalan erkektir. En küçük bir kurumda bile bir amir vardır. Amir istişare eder ancak son sözü söyleyecek kişi odur. Kadınlar kendi haklarını sıralayıp erkeği zora sokmamalı, erkekler de kendi haklarını öne çıkarıp kadını zorlamamalıdır. İkisinin ne kadar hakkı varsa o kadar da sorumluluğu vardır. Sorumluluğu çok olanın, hakkı da ona göre çoktur.

Bir erkeğin infak ederken ve harcama yaparken önceliği eşi ve ailesi olmalıdır. Eşini ve ailesini ihmal edip, başka yerlere infak eden ve harcama yapan kişinin sevabı daha azdır. İnfakta ve harcamada öncelik evde olduğu gibi, sevgide de öncelik evdir, evdekilerdir. Peygamber Efendimiz yukarıda geçen hadisi Veda Hutbesi'nde söylemiş, sonra kadının ve erkeğin haklarından özetle bahsetmiştir. Kadın, evini koruyacak, iffetini muhafaza edecek, eşinin rızasına uygun davranacaktır. Erkek de eşini daraltmayacak, ona barınma imkânı sağlayacak ve evine harcamada cimrilik etmeyecektir. Eşinin meşru isteklerini geri çevirmeyecek ve onunla güzel geçinmenin yollarını arayacaktır.

Resulullah (s.a.s.) şöyle buyurmuştur. “En hayırlılarınız, kadınlarına en iyi davrananları-nızdır.” (Ebu Davud, 4682.)

Rabbim evimize saadet versin! Ailemizi ve çocuklarımızı göz aydınlığımız ve cennet ve-silemiz eylesin!

**

Sadaka Vermek, Doğru Olduğumuzun Alametidir

إِنَّ الصَّدَقَةَ لَتُطْفِئُ غَضَبَ الرَّبِّ وَتَدْفَعُ مِيتَةَ السُّوءِ

*Sadaka vermek Rabbinin gazabını söndürür ve kötü bir şekilde ölmeye engel olur.
(Tirmizî, 664.)*

Sadaka kelimesi, sıdk kökünden gelmektedir. Sıdk ise doğru olmak, doğru sözlü olmak demektir. Sadaka vermek doğru sözlü olduğumuzun bir ispatıdır. Sadaka vermenin birçok faydası, fazileti ve bereketi vardır. Ticarete bereketi artırır, hatalara ve küçük günahlara kefarete olur, ömrün bereketli olmasına vesile olur ve kazancımızı temizler.

Bu hadiste sadakanın iki faziletinden bahsedilmiştir: Allah bir kuluna kızmışsa, kul sadaka vererek Rabbinin kızgınlığını söndürür ve kötü bir şekilde ölmekten kurtulur.

Zekât farz olan sadaka türüdür. Malımızdaki ve kalbimizdeki manevî kirleri temizlediği için ona zekât denilmiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Onların mallarından sadaka al ki onları onunla günahlarından temizleyesin ve arındırasın.” (Tevbe sûresi, 103.)

Sadaka veren kişi bunu sadece Allah rızası için yapmalıdır. Aksi halde sadakasına riya karışır. Riya ise salih amellerdeki sevapları silip süpüren bir virüstür. Sadaka veren kişi, sadaka verdiği kişiye minnet etmemeli, başa kakmamalıdır. Bunlar da onun sevaplarını alıp götürür. Sadaka veren kişi, özel bir durum yoksa sadakayı gizli vermelidir. Bu şekilde yapması riyaya kapılmaması ve kendini beğenmemesi için daha iyidir.

Sadaka vermek, dilencinin eline birkaç lira vermek değildir. Sadaka, bazen büyük bir hastalığı olan bir kişinin hastane borcunu kapatmaktır. Bazen iflas etmek üzere olan birinin alacaklılarına ödeme yapmaktır. Bazen evi olmayan birine ev almaktır. Bazen evlenmek için maddî durumu olmayan bir kızı veya bir erkeğe yardım etmektir. Bazen aç doyurmak, bazen çıplığı giydirmek, bazen bir öğrenciyi giydirmektir.

Resulullah (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: “Bir Müslümana elbise giydiren kişi, Allah’ın muhafazası altındadır.” (Tirmizî, 2484.)

Sadaka malı azaltmaz, bilakis çoğaltır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Allah’ın rızasını kazanmak için verdiğiniz zekâta gelince, bunu yapanlar mallarını ve mükâfatlarını kat kat artırırlardır.” (Rum sûresi, 39.)

Resulullah (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: “Kullarımın sabaha erdiği her günde iki melek semadan iner ve bunlardan biri şöyle dua eder: “Ey Rabbimiz! İnfak edenin verdiği yerini doldur. Diğeri ise şöyle dua eder: “Ey Rabbimiz! Cimriye de telef ver.” (Müslim, 1010.)

Ey Rabbimiz! malımıza bereket ver! Helalinden kazanmayı nasip et ve bizleri cömert kullarından eyle!

**

Bedeninin Zekâtını Veriyor musun?

لِكُلِّ شَيْءٍ زَكَاةٌ، وَزَكَاةُ الْجَسَدِ الصَّوْمُ

Her şeyin bir zekâtı vardır. Bedenin zekâtı ise oruçtur. (İbni Mace, 1745.)

Zekât temizlik demektir. Malın kirlerden, şüpheli kazançlardan ve şüpheli alışverişlerden temizlenmesine zekât denilir. Belli bir miktar mala sahip olmayan her Müslüman yılda bir defa malının bakımını yapmalı ve malından zekât vermelidir. Böylece mal temizlenmiş olur. Zekât malda azalma gibi gözükse de mala bereket katar. Yani yüz lirası olan bir kişinin malından iki buçuk lira çıkarması neticesinde malında 97,5 lira kalmış oluyor. Görünür de mal azalmıştır. Fakat Allah'ın yanında bazen bir lira beş liradan daha büyüktür.

Peygamber Efendimiz bu hadisinde her şeyin bir zekâtı yani temizleme yolu olduğundan bahsetmiş, ardından bedenin zekâtının oruç olduğunu söylemiştir.

Oruç, beden için büyük bir temizlenme ve yıllık bakımdır. Evlerimizi her mevsim temizleriz. Halılarımızı yılda bir-iki defa yıkatırız. Arabamızın yıllık bakımları vardır. Bir şey bakımlı oldu mu onun ömrü de uzar. İnsan bedeni de böyledir. Bakımlı oldu mu sağlıklı olur. Bazı eşyalar vardır; bakımı yapılmadığı için üç beş ayda pas tutar, dökülür ve bozulur. Ama aynı işi gören başka eşyalar belki on, belki yirmi yıllıktır; yine de iş görür. Çünkü periyodik bakımları yapılmıştır.

Oruç, vücudumuzun periyodik ve yıllık bakımındır. Oruçta her ne kadar beden değerlerimiz azalsa da manevî değerlerimiz artış gösterir. Kilolarımız azalır fakat sağlığımız artar, sevabımız çoğalır. Oruç sabrın yansıdır. Oruç tutan kişi dirençli olmalı ve direnmelidir. Susuzluğa ve açlığa direnmeli ve nefsinin dizginlemelidir. Bu sayede 29-30 günlük bir bakıma girdikten sonra sağlam, fazla kirlerden, yağlardan, kilolardan, manevî kir ve hastalıklardan arınmış olur.

Bedenimizin zekâtı olan orucu Ramazan ayında yapmak farzdır/zorunludur. Ramazan'dan sonraki aylarda da oruç tutarak bedenimize bakım yapabiliriz. Ancak bunun Ramazan orucunda olduğu gibi her gün peş peşe değil de aralıklarla yapılması daha doğrudur.

Evet, her şeyin bir zekâtı yani temizleme yolu vardır. Malımızın zekâtı içinden bir miktarını vererek temizleriz. Bedenimizin zekâtını ise oruç tutarak veririz. Böylece malımız da bedenimiz de temiz ve bakımlı olur.

Ey Rabbimiz! Malımızı her türlü maddî manevî kirden arındır! Nefsimizi ve bedenimizi her türlü maddî manevî hastalıktan temizle!

**

Lanet Etmeden Önce Bir Daha Düşün!

لَا تَدْعُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ، وَلَا تَدْعُوا عَلَى أَوْلَادِكُمْ، وَلَا تَدْعُوا عَلَى خَدَمِكُمْ، وَلَا تَدْعُوا عَلَى أَمْوَالِكُمْ، لَا تُؤَافِقُوا مِنَ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى سَاعَةَ نَيْلٍ فِيهَا عَطَاءٌ؛ فَيَسْتَجِيبَ لَكُمْ

Kendinize beddua etmeyin. Çocuklarınıza beddua etmeyin. Hizmetinizi yapanlara beddua etmeyin. Mallarınıza beddua etmeyin. Çünkü Allah Tebareke ve Teâlâ'dan duaların kabul edildiği bir ana denk gelirsiniz de bedduanız kabul olur. (Ebu Davud, 1532.)

Bu hadisin hikâyesi şöyledir: Peygamber Efendimiz (s.a.s.) Buvat Gazvesi'ndeydi. İnsanlar kalabalık, develer ise azdı. Bu nedenle insanlar develere sırayla biniyorlardı. Sıra Ensar'dan bir zata geldi. O kişi deveyi çökertti ve ona bindi. Fakat deve biraz duraksadı, yürümedi. Adam, deh deh dedi. Deve gitmekte inat edince, "Allah sana lanet etsin, yürüsene! dedi. Resulullah (s.a.s.) bu sözü duyunca, adamın deveden inmesini istedi ve ona, "Lanetlenmiş bir hayvan bizimle gelmesin!" dedi.

Sahip olduğumuz eşyaların hayrını belki bu nedenle göremiyoruz. Belki de beddua-mız kabul olduğundan lanetlediğimiz eşyalarımızın, evimizin, arabamızın, bahçemizin ve işimizin hayrını göremiyoruz. Düşünsene arabana lanet etmişsin ve bedduan kabul olmuş. Sen artık bu arabanın hayrını görebilir misin? Belki de bazı kadınların dilinden lanet ve beddua eksik olmadığı için kullandığı ev eşyalarının hayrını göremiyordur. Zira eşyalarımıza beddua ediyor; çalışmayan bir elektronik cihaza, "Allah senin belanı versin, lanet olasıca!" diyoruz.

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: "İnsan kendisi için hayrı istediği gibi şerri de ister. Çünkü insan çok acelecidir." (İsra sûresi, 11.)

Durduk yere lanet okuma! Lanet, hak edeni bulmazsa sahibine geri döner. Kendine lanet etme! "Allah canımı alsın!" deme. Çocuklarına kızınca beddua etme! Allah senin belanı versin, deme! Ya verirse ya da geçen gün yaptığın bedduadan sonra vermişse? Hizmetinde olanlara beddua etme! İşçine beddua etme! Çırağına ve memuruna beddua etme! Elinin altında bulunan hiç kimseye beddua etme! Mallarına beddua etme! Lanetlenmiş bir malın hayrını görmek mümkün müdür?

Üzüntülü anlarda, cenazelerde, kazalarda vb. yerlerde dilimize sahip çıkalım. Kendimize, yakınlarımıza ve eşyalarımıza lanet etmeyelim. Çalışmayan ya da arızalı bir eşyaya ve cihaza lanet etmeyelim ve bunu dil alışkanlığı haline getirmeyelim.

Maalesef bazı kimselerin dilinden lanet eksik olmuyor. Bu yüzden de evlerinden ve işlerinden sıkıntı eksik olmuyor! Adam, işçilerine sürekli lanet ettiği ve beddua ettiği için sürekli işçi sıkıntısı yaşıyor! Yani aslında zararı kendisine dönecek bir söz söylemiş olur.

Rabbim bizleri dilimizin şerrinden muhafaza eylesin!

Güler Yüzlü Bir Eş de Rızıktır!

أَلَا أُخْبِرُكَ بِخَيْرٍ مَا يَكْنِزُ الْمَرْءُ؟ الْمَرْأَةُ الصَّالِحَةُ! إِذَا نَظَرَ إِلَيْهَا سَرَّتُهُ وَإِذَا أَمَرَهَا
أَطَاعَتْهُ وَإِذَا غَابَ عَنْهَا حَفِظَتْهُ

Bir kimsenin sahip olabileceği en hayırlı hazineyi sana söyleyeyim mi? Saliha kadındır! Kocas, onun yüzüne baktığında ona huzur verir, ondan bir şey istediğinde onu yerine getirir ve kocasının yokluğunda onun namusunu korur. (Ebu Davud, 1664.)

Bu hadisin hikâyesi şöyledir: Abdullah bin Abbas anlatıyor: “Altını ve gümüşü biriktirip onu Allah yolunda infak etmeyenlere gelince, onları elem verici bir azapla müjdele!” (Tevbe sûresi, 34.) ayeti nazil olunca, bu ayetteki uyarı bazı Müslümanlara ağır geldi. Ömer (r.a.) dedi ki: “Ben sizi rahatlatırım.” Sonra Resulullah’ın yanına gitti. Dedi ki: “Ey Allah’ın Resulü! Bu ayet ashabına ağır geldi.”

Resulullah (s.a.s.) dedi ki: “Allah size, kalan mallarınızı temizlemek için zekâtı farz kıldı. Mirası da sizden sonra kalanlar arasında bölüştürdü. Ayrıca bir kimsenin sahip olabileceği en hayırlı hazineyi sana söyleyeyim mi? Saliha kadındır! Kocas, onun yüzüne baktığında ona huzur verir, ondan bir şey istediğinde onu yerine getirir ve kocasının yokluğunda onun namusunu korur.”

Sahabe Efendimiz, altın, gümüş ve kıymetli malları biriktirmekle ilgili ayeti duyunca ne yapacaklarını bilemediler. Çünkü insanlar doğaları gereği bir ev, bir araba, bir eşya için para biriktirirler. Hz. Ömer bu ayetteki inceliği öğrenmek için Resulullah’ın yanına geldi ve ondan şunu öğrendi:

Bir malın zekâtı verildikten sonra biriktirilmesinde bir sakınca yoktur. Çünkü mal, zekâtla temizlenmiş; içinde kul ve kamu hakkı kalmamış oluyor. Resulullah Efendimiz tam bu konuşmasının içinde dikkate şayan bir konuya geçiş yaptı: Bırakın altını, gümüşü, doları, dövizi, malı, mülkü... Tüm bunlar miras olarak kalacaktır. Yediğinden, giydiğinden, kullandığından fazlası malın değildir. Ben size bundan daha değerli bir hazineden bahsedeyim mi? Bu hazine biriktirilen tüm mallardan daha nefis, daha kıymetli ve daha güzeldir. Bu hazine saliha bir eşidir.

Resulullah Efendimiz saliha eşi de tarif etti. Saliha eş, kocası ona baktığında günün tüm yorgunluğunu alan bir yüze sahiptir. Kocasını dinler ve iffetini korur. Bundan daha hayırlı bir hazine yoktur.

Bu yüzden olsa gerek Resulullah (s.a.s.) Efendimiz Hz. Hatice için şöyle demiştir: “Ben onun sevgisiyle rızıklandım.” (Müslim, 2435.)

Belki de en güzel rızık, ailedeki sevgi ve aşktır.

Rabbim bizleri ve ailemizi her türlü kötülüklerden muhafaza eylesin!

Beş Altın Öğüt!

إِتَّقِ الْمَحَارِمَ تَكُنْ أَعْبَدَ النَّاسِ، وَارْضَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ لَكَ تَكُنْ أَعْنَى النَّاسِ، وَأَحْسِنْ إِلَى جَارِكَ تَكُنْ مُؤْمِنًا، وَأَحِبَّ لِلنَّاسِ مَا تُحِبُّ لِنَفْسِكَ تَكُنْ مُسْلِمًا، وَلَا تُكْثِرِ الضَّحِكَ، فَإِنَّ كَثْرَةَ الضَّحِكِ تُمِيتُ الْقَلْبَ

Haramlardan sakınırsan insanların en çok ibadet edeni olursun. Allah'ın senin için takdir ettiği rızka razı olursan insanların en zengini olursun. Komşuna iyilik edersen gerçek mümin olursun. Kendin için istediğini insanlar için de istersen gerçek Müslüman olursun. Çok gülme! Çünkü çok gülmek kalbi öldürür. (Tirmizî, 2305.)

Resulullah (s.a.s.) Efendimiz bu hadisinde altından daha değerli beş öğüt vermiştir. Bunlar sırasıyla şöyledir:

Birincisi: Haramlardan uzak duran kişi en çok ibadet eden kişi olur. Bir kimsede hem haramlar hem ibadetler bir arada olmaz. Çok haram işleyen az ibadet eder, çok ibadet eden az haram işler. Bu haramlar insanlara karşı işlenen hırsızlık, zulüm, yalan şahitlik ve yalan gibi haramlar da olabilir, Allah'a karşı işlenen namazı terk etme, oruç tutmama, zekât vermeme gibi haramlar da olabilir. En iyi abid, haramdan en çok uzak durandır. Haramlardan uzak durmanın kendisi de bir ibadettir.

İkincisi: Allah'ın senin için takdir ettiği rızka razı olursan insanların en zengini olursun. Allah'ın sana verdiklerine bak. Başkalarına verdiklerine bakıp haset etme! Başkalarının hayatlarını hayal edenler, kendi hayatlarının tadını alamazlar. “Zenginlik mal çokluğuyla değil, bilakis gönlün zengin olmasıdır.” (Buhârî, 6446.)

Üçüncüsü: Komşuna iyilik edersen gerçek mümin olursun. Resulullah (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: “Komşularının kendisinden emin olmadığı kişi cennete giremez.” (Buhârî, 6016.) Gerçek mümin, insanî ilişkilerinde kendisini belli eder. Komşun senden emin değilse nasıl müminim diyebilirsin?

Dördüncüsü: Kendin için istediğini insanlar için de istersen gerçek Müslüman olursun. Sana kötülük edilmesini istemiyorsan kötülük yapmayacaksın. Sana iyilik yapılmasını istiyorsan iyilik yapacaksın. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Allah sana nasıl iyilikte bulunduysa sen de aynı şekilde iyilikte bulun.” (Kasas sûresi, 77.)

Beşincisi: Çok gülme! Çünkü çok gülmek kalbi öldürür. Gülmek fitrî bir duygudur. İnsanîdir, güzel bir olaya bir tepki biçimidir. Fakat her şeye gülmek, hayatı gülmekten ve eğlenmekten ibaret sanmak, zamanla kalbi öldürür. Gülmek fitrî bir eylem olduğu gibi, ağlamak da fitrî bir eylemdir. Kalbimizin gülmeye de ağlamaya da ihtiyacı vardır.

Rabbim bizleri bu nasihatlere uyan ve Resulullah'ın yolunu takip eden kullarından eylesin!

Eşine İyi Davranan Kılıbık Değil, Kalbi Ilık Kişidir!

خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِأَهْلِهِ، وَأَنَا خَيْرُكُمْ لِأَهْلِي

Sizin en hayırlınız ailesine karşı en iyi davrananınızdır. Ben de aileme karşı en hayırlı olanıyım. (İbni Mace, 1977.)

Her konuda bize örnek olan Resulullah (s.a.s.) Efendimiz aile konusunda da bize en iyi örnektir. Allah Teâlâ Resulullah Efendimizi örnek almamız hakkında şöyle buyurmuştur: “Hiç şüphesiz ki Allah’a ve ahiret gününe kavuşmayı uman ve Allah’ı çokça zikredenler için Allah’ın resulünde güzel bir örneklik vardır.” (Ahzab sûresi, 21.)

Allah Teâlâ, eşlerin birbirleriyle olan hakları ve sorumluluklarıyla ilgili birçok tavsiyede bulunmuştur. Bunlardan bazıları şunlardır:

“Onlarla güzel bir şekilde geçinin. Eğer bazı nedenlerden dolayı onlardan hoşlanmıyorsanız şunu bilin ki belki siz bir şeyden hoşlanmıyorsunuz ama Allah onda birçok hayır yaratmıştır.” (Nisa sûresi, 19.)

“Kadınların örfe uygun şekilde sorumlulukları kadar hakları da vardır. Ancak erkeklerin onların üzerindeki hakkı bir derece daha fazladır.” (Bakara sûresi, 228.)

“Erkekler kadınların üzerinde yetki sahipleridirler. Çünkü Allah onlardan bazısını bazılarından ayrıcalıklı kıldı ve erkekler kendi mallarından onlar için harcarlar. Saliha kadınlar; gönülden itaat eden ve Allah’ın korunmasını emrettiği iffetlerini kocalarının gıyabında da koruyan kimselerdir.” (Nisa sûresi, 34.)

Resulullah Efendimiz eşlerin birbirlerine karşı iyi, kibar, nazik, anlayışlı ve hoşgörülü olmaları için birçok emirde ve tavsiyede bulunmuştur. Bu tavsiyelerden bazıları şöyledir:

“Mümin bir erkek mümin eşine kin gütmesin. Onun bir huyundan hoşlanmasa da hoşlandığı başka huyları da vardır.” (Müslim, 1469.) “İman bakımından müminlerin en iyi olanı, ahlaki en güzel olanıdır. Sizin en hayırlınız ise kadınlarına karşı en iyi olanınızdır.” (Tirmizî, 1162.)

“Kadınlara karşı iyi davranmanızı tavsiye ediyorum. Çünkü onlar sizin yanınızda emnettirler.” (Tirmizî, 1163.) “Yemekte eşinin ağzına verdiği lokma da dahil, Allah’ın rızasını umarak yaptığın her harcamanın mutlaka karşılığını alacaksın.” (Buhârî, 56.)

Bir kimsenin üzerinde en çok hakkı olanlar en yakınlarıdır. Annesi, babası, eşi ve çocuklarıdır. Çünkü insan en çok sevdiklerini sevindirir ya da en çok sevdiklerini üzer. Bu nedenle olsa gerek Allah Teâlâ kıyamet gününde herkesin öncelikle en yakınlarından kaçacağından bahsetmiştir:

“Büyük çığlık koptuğunda, o gün kişi kardeşinden, annesinden, babasından, karısından ve çocuklarından kaçır. Çünkü o gün onlardan her birinin işi başından aşkındır.” (Abese sûresi, 33-37.)

Rabbimiz! Bizlere göz aydınlığı olacak eşler ve çocuklar bahşet ve bizi müttakiler için örnek şahsiyetler eyle!

Acele İşe Şeytan Karışır

الَّتَائِي مِنَ اللَّهِ وَالْعَجَلَةُ مِنَ الشَّيْطَانِ

Sükunetle hareket etmek Allah'tandır. Acele etmek ise şeytandandır. (Tirmizî, 2012.)

Sükunetle hareket etmek Allah'tandır yani Allah'ın emridir, tavsiyesidir ve isteğidir. Sükunetle hareket eden kişi daha az hata yapar, kendisine veya başkasına zarar verecek işlerden daha çok korunmuş olur. Acele etmekten maksat, bir işi hızlıca yapmak, oldu bittiye getirmek ve üzerinde düşünmeden yapmak demektir. İster ibadet olsun ister günlük hayata bir iş olsun hiçbir iş aceleyle yapılmamalıdır.

Bu hadisteki acelecilik, bir işi zamanında yapmak anlamında değildir. Bu hadiste bir ibadeti ilk vaktinde ya da bir işi zamanı gelince yapmanın şeytan işi olduğu kastedilmiştir. Bir işi erkenden yapmak değil, hızlı ve süratli yapmak, üzerinde düşünmeden yapmak şeytan işidir. Türkçe bir atasözünde şöyle geçmektedir: “Acele işe şeytan karışır.”

Bir ara Resulullah (s.a.s.) namazdayken bir koşuşturma olduğunu duyar. Namazdan sonra sahabesine yönelerek, “Size ne oldu?” diye sorar. Onlar, “Namaza yetişmek için koşuşturuyorduk, acele ediyorduk” dediler. Resulullah Efendimiz, “Böyle yapmayın! Namaza geldiğinizde sükunetle gelin. Yetiştirdiğiniz kadarnı kılın. Kalanını sonra tamamlayın!” dedi. (Buhârî, 635.)

Dikkat ettiyseniz Resulullah Efendimiz, namaza bile aceleyle, koşuşturarak gelmeyin, diyor. Çünkü acelecilikten kaynaklanan sorunlar ibadetlere de yansır. Arabasını hızlı sürüp acele eden kişi kaza yapar. Yolda hızlı giden kişi bir yere çarpar. Evden aceleyle çıkan bir eşyasını unutur. Aceleyle iş yapan işini eksik ve kusurlu yapar. Bir evi alalecele bitiren kişi, evi kötü yapar. Acelecilik hangi işte olursa ona zarar verir. Sınavda acele eden, yanlış yapar...

İşini düzgün, sükunetle, üzerinde durarak ve sakince iş yapan kişi Allah'ın istediği şekilde hareket etmiş olur ve önemli bir sorunla karşılaşmaz. Ancak işini alalecele, üzerinde düşünmeden ve baştan savma yapan kişi birçok sorunla karşılaşır ki, sorunun olduğu yerde şeytan vardır. Kişi kaza yapar, şeytan oradadır. İbadetini eksik yapar; bu, şeytanın işine gelir. İnsanlarla sorun yaşar; şeytanın da tam istediği budur.

Evet, insan acele etme fitratıyla yaratılmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “İnsan kendisi için hayrı istediği gibi şerri de ister. Çünkü insan çok acelecidir.” (İsra sûresi, 11.) Fakat Allah Teâlâ bu aceleciliğin kontrol altında tutulmasını istemiştir.

Rabbim bizleri, işlerini düzgünce ve sükunetle yapan, işlerini yüzüne gözüne bulaştırmadan bitiren kullarından eylesin!

**

Bildiklerimizin Ne Kadarıyla Amel Ediyoruz?

إِنَّكُمْ فِي زَمَانٍ مَنْ تَرَكَ مِنْكُمْ عَشْرَ مَا أُمِرَ بِهِ هَلَكَ. ثُمَّ يَأْتِي زَمَانٌ مَنْ عَمِلَ مِنْهُمْ بِعُشْرٍ مَا أُمِرَ بِهِ نَجَا

Sizler öyle bir zamandasınız ki sizden her kim kendisine emredilenlerin onda birini terk ederse bundan dolayı helak olur. Gün gelecek her kim o zamanda kendisine emredilenlerin onda birini yaparsa kurtulur. (Tirmizi, 2267.)

İnsanlar imanlarının gücüne göre amel ederler. İmanı güçlü olanın yapacağı salih ameller ile kaçınacağı kötü ameller çok olur. İman zayıflayınca yapılan salih ameller ile kaçınılan kötü ameller de azalır. İmanın artmasına, güçlü olmasına ve sebat etmesine yardımcı olan unsurlar çoğaldıkça iman güçlenir, artar ve sebat eder. Ortamın kötü olması, nefsin terbiye edilmemesi, günahların açıktan işlenmesi ve cazip hale gelmesi ise imanı zayıflatır, azaltır ve istikrarsız hale getirir.

İşte biz maalesef böyle bir çağda yaşıyoruz. Bizler birer ava dönüşmüşüz. Evlerimizde dahi avlanıyoruz. Şeytanlar bizi rahat bırakmıyor. Telefon, televizyon, internet ve sosyal medya gibi unsurlar avcı olmuş; bizi ve imanımızı yakalamanın ve parçalamanın derdinde. Ayrıca günlük hayatımız da bizim kontrolümüzde değil. Toplu taşıma araçlarıyla işe gidiyoruz. Toplu taşıma araçlarında bile ahlaksızlık diz boyu. Müstehcen sahnelerle maruz kalarak işe gidip geliyoruz. Reklam panoları müstehcen resim ve reklamlarla dolu. Çıplaklık ve teşhircilik evden işe kadar peşimizi bırakmıyor. Her alanda şeytanın tuzakları var. Bizler bir tuzaktan kurtulduk mu tetikte olan ceylan misali her lokmada başımızı kaldırmadıkça bir yemek bile yiyemiyoruz.

Şeytanın, imanımızı tamamen ya da kısmen de olsa almak için her tarafa tuzak kurduğu bir asırda yaşıyoruz. Gecesi gündüzü fitnelerle, ağır imtihanlarla ve nefsi kontrol etmenin zor olduğu kötülüklerle dolu olan bir dönemde bildiklerimizin bazen onda birini bile yapamamanın acısını yaşıyoruz. Çocuklarımız, ailemiz, komşu, dost, akraba, arkadaş, iş arkadaşlarımız, tanıdık tanımadık herkes bizim imtihanımız olmuş ve belki bizler de başkalarının imtihanı olmuşuz.

Ne olursa olsun elimizden geleni yapmaya gayret edelim. Şeytan, imansız bir insan profili çizmenin derdinde. Biz ne olursa olsun en başta imanımızı koruyalım. İmanımıza zarar verecek yayın, kitap, program, etkinlik ve işlerden hassasiyetle uzak duralım. Sonra imanımızı besleyen ve güçlendiren temel ibadetlere gücümüzün yettiği kadar sarılalım. İman ibadetleri besler, ibadetler de imanı güçlendirir. İslam ahlakından ve edebinden de ödün vermeyelim.

Rabbimiz! Üzerimize sabır yağdır, ayaklarımızı iman üzerinde sabit kıl ve kâfirler topluluğuna karşı bizlere yardım et!

**

Boykot Bir Duruştur

لَا يَبْلُغُ الْعَبْدُ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُتَّقِينَ حَتَّى يَدَعَ مَا لَا بَأْسَ بِهِ حَدَرًا لِمَا بِهِ الْبَأْسُ

Bir kul, kendisinde bir sakınca olmayan bazı şeyleri, sakıncalı olabilir endişesiyle terk etmedikçe müttakilerden olamaz. (Tirmizî, 2451.)

Helaller bellidir, haramlar da bellidir. Aralarında bazı şeyler vardır bunlar da şüpheli ve şaibelidir. Bu gibi durumlarda haram olabilir endişesiyle onu terk etmek daha doğrudur. Zira terk edilen şey olsa olsa en fazla mubah bir şey olur ki mubah bir şeyi terk etmenin bir sakıncası yoktur. Peki, ya haramsa?

Müslüman şüpheli işlerden, düşüncelerden ve eylemlerden uzak durur. Bunlardan biri de zalimlerden alışveriş yapmak, onlarla ortaklık kurmak, onlardan mal ve hizmet satın almaktır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Zalimlere meyletmeyin! Yoksa onları yakacak olan ateş size de dokunur.” (Hud sûresi, 113.) “Zalimleri, onların avanelerini ve onların, Allah’ın dışında ibadet ettikleri sözde tanrıları bir araya getirin! Sonra da onlara cehennemini yolunu gösterin!” (Saffat sûresi, 22-24.)

Zalimlerle iş birliği yapmak zulme ortak olmaktır. İş birliği her zaman ortaklık ile olmaz. Zalimi kalkandıran, güçlendiren ve büyüten her şey zalimle iş birliği yapmak sayılır. Zalimlere destek veren kurum ve kuruluşlardan, şahıs ve firmalardan uzak durmak gerekir. Çünkü zalime yapılan destek, onun zulmünün artmasına neden olur. Allah Teâlâ amellerimizi soracağı gibi, paramızı nereye harcadığımızı da soracaktır.

Müslümanları katleden bir ülkenin askerlerine lojistik destek veren gıda, giyecek, içecek veyahut temizlik ürünleri satan bir firmadan alışveriş yapmak, bu firmanın zulmüne ortak olmak sayılmaz mı? Allah Teâlâ neden kahve içmedin diye mi soracak? Neden şu marka ürünü almadın diye mi hesaba çekecek? Yoksa neden zalimlerle oturup kalktın, onlarla alışveriş yaptın, onların zulmünü görmezden geldin diye mi soracak?

Müslümanları katleden, onların katledilmesine sevinen, Müslümanlardan nefret eden ve bu nefretini her zaman dile getiren bir markette senin ne işin var Müslüman? Bu firmanın ürünleri neden cebinde? Katillere destek veren markalar neden senin üzerinde? Zalimleri bir lirayla dahi olsa kalkındırmak günah değil midir? Zulme engel olamıyorsan, zulmü hafifletecek bir şeyler yapabilirsin. Bu da boykottur.

Allah’ın dinine ve Allah’a inanan müminlere her türlü işkenceyi reva görenlere karşı hiçbir şey yapmayacak mısın? Boykot, suç olmayan bir silahtır. Bu silahı sen ve ben, biz ve hepimiz kullanmalıyız.

Rabbimiz, bizleri zalimlerin ortağı, yardımcısı ve savunucusu eyleme!

**

Dindar Eş Bir Nimettir

مَنْ اسْتَيْقَظَ مِنَ اللَّيْلِ وَأَيَّظَ أَمْرَهُ، فَصَلَّى رَكْعَتَيْنِ جَمِيعًا، كُتِبَ مِنَ الذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ

Her kim geceleyin uyanır, hanımını da uyandır ve birlikte iki rekât namaz kılarılarsa, Allah'ı çokça zikreden erkeklerden ve kadınlardan yazılırlar. (Ebu Davud, 1451.)

Eşlerin, dinlerini yaşama konusunda birbirlerine yardımcı olmaları en büyük nimetlerden biridir. Erkek hata yaptığında kadın onu uyarır. Kadın hata yaptığında erkek onu uyarır. Bu nedenle evliliklerde din birliği kadar dindarlık uyumu da önemlidir.

Resulullah (s.a.s.) dindar bir toplum için hem kız tarafına hem erkek tarafına tavsiyelerde bulunmuş, şöyle demiştir: “Dininden ve ahlakından razı olduğunuz biri kızıma talip olursa onu evlendirin. Eğer bunu yapmazsanız yeryüzünde fitne ve büyük bir bozulma olur.” (Tirmizî, 1084.) “Bir kadınla dört sebeple evlenilir. Malı için, soyu için, güzelliği için ve dini için. Sen dindar olanı seç ki elin dert görmesin!” (Buhârî, 5090.)

Gece ibadetine eşlerin birlikte kalkması sünnettir. Eşlerin, birbirlerini uyandırmaları ve hatta aralarında naz varsa birbirlerini hafif bir suyla ıslatmaları da uygundur. Resulullah (s.a.s.) şöyle buyurmuştur:

“Allah, geceleyin kalkıp namaz kılan ve hanımını uyandıran, hanımı uyanmayınca da onun yüzüne hafifçe su döken kuluna merhametiyle muamelede bulunsun. Allah, geceleyin kalkıp namaz kılan, kocasını uyandıran, kocası uyanmayınca da onun yüzüne hafifçe su döken kadın kuluna merhametiyle muamelede bulunsun.” (Ebu Davud, 1308.)

Birbirlerine yardım eden iki eş kadar güzel ve büyük bir nimet var mıdır? Sen namaza kalkmayı unutuyorsun, eşin gelip seni güzelce uyandırıyor. Eşin namazını unutuyor, sen ona hatırlatıyorsun. Allah'ım! Ne güzel bir nimet!

Eşinin, dinini yaşamasına yardımcı olan bir eş, dünyanın en büyük nimeti ve rızıdır. Resulullah Efendimiz (s.a.s.) Hira Dağı'nda ilk vahyi aldığı anda eşi Hz. Hatice'nin yanına geldi. Başından geçenleri anlattığında onu dinleyip onaylayan ilk kişi eşi Hz. Hatice olur ve ilk Müslüman kadın unvanını alır. Hz. Hatice, Resulullah Efendimizi şu sözlerle teselli eder:

“Allah'a yemin ederim ki o seni rezil etmez. Çünkü sen, akrabalarına iyi davranırsın, doğru sözlüsün, emanete riayet edersin, çaresiz olanların yükünü hafifletirsin, fakir ve yoksullara yardım edersin, misafirperversin, iyi işlere yardımcı olursun...” (Buhârî, 4953.)

Bizler de eşlerimize, dinlerini yaşama konusunda yardımcı ve hatırlatıcı olalım. Resulullah (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: “Bir kul evlendiğinde dinin yarısını tamamlamıştır. Kalan yarısında da Allah'tan korksun!” (Beyhâkî, 1410.)

Rabbimiz! Bizi ve eşlerimizi, çocuklarımızı ve zürriyetimizi sana hakkıyla kulluk edenlerden eyle!

Allah Misafirlerini Eli Boş Göndermez!

مَنْ عَدَا إِلَى الْمَسْجِدِ أَوْ رَاحَ، أَعَدَّ اللَّهُ لَهُ فِي الْجَنَّةِ نُزُلًا كُلَّمَا عَدَا أَوْ رَاحَ

Her kim camiye gider gelirse Allah onun her gitmesinde veya gelmesinde ona cennette bir ikram hazırlar. (Müslim, 669.)

Camiler Allah'ın yeryüzündeki evleridir. Kim hangi eve misafir olursa ev sahibinin ikramına mazhar olur. Kim Allah'tan daha iyi ve daha çok misafir ağırlayabilir? Kimin evine sabah akşam her vakit gidersek bize üşenmeden ikram edebilir? Hiç kimse yapmaz değil mi? Fakat Allah'ın evine giden eli boş dönmez. Dünyada huzurla döner, ahirette ise mükâfatını alır. Yeryüzünde en güzel yerler Allah'ın mescitleridir, camileridir.

Kıyamet gününde hiçbir gölgenin bulunmadığı bir anda Allah'ın arşının gölgesinde hesap verme sırasını bekleyenlerden biri de kalbi mescitlere bağlı olan kişidir. Allah Teâlâ ona ayrıcalık tanıyacak ve onu kendi arşının gölgesinde tutacaktır. Camiye ister ibadet için ister ilim için gidip gelen kişi cennette Allah'ın ikramına mazhar olacaktır.

Çünkü insanlar günlerini kafelerde, kahvehanelerde, mağaza ve çarşılarında geçirirken, o kişi Allah'ın evleri olan camilerde vakit geçirdi. İnsanlar sıkıldıklarında kendilerini sokaklara, caddelere ve eğlence merkezlerine atarken, o kişi kendisini camiye attı. Çünkü insanlar huzuru, huzur kaçırır yerlerde ararken, o ise huzuru, huzurun kaynağında aradı. Allah'a sığınan kişi yalnız mı kalır? İkramsız mı kalır? Yardımsız mı kalır?

Camiye gidenin her adımı bir sevap kazandırır ya da bir günahı döker. Resulullah (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: “Sizden biriniz güzelce abdest alır ve camiye yalnızca namaz kılmak niyetiyle giderse camiye girinceye kadar attığı her adım için Allah onun bir derecesini yükseltir ve ondan bir hatasını siler.” (Buhârî, 477.)

Allah Teâlâ takva üzerine inşa edilen ve takvalı olmayı öğütleyen camilerdeki cemaatle ilgili olarak şöyle buyurmuştur: “İlk günden takva üzerine inşa edilmiş olan bir mescit, namaz kılman için en uygun yerdir. Çünkü orada tertemiz olmak isteyen erler var. Allah temiz olmak isteyenleri sever.” (Tevbe sûresi, 108.)

Camide cemaatle kılınan bir vakit namaz evde ya da iş yerinde kılınan bir namazdan yirmi beş kat daha faziletlidir. Allah'ın evlerinden bir eve gelen kişi eli boş dönmez.

Ne güzel bir ibadet değil mi? Evde kılarırsın bir tane, camide kılarırsın yirmi beş tane! Çünkü Allah, misafirlerini eli boş göndermez.

Rabbimiz, namazı gözlerimizin aydınlığı kıl! Namazlarımızı kabul et ve günahlarımızı affeyle!

**

İman Hem Söylemdir Hem Güzel Ahldır

لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ، وَلَا دِينَ لِمَنْ لَا عَهْدَ لَهُ

*Emanete riayet etmeyenin imanı yoktur. Ahde vefa göstermeyenin ise dini yoktur.
(Müsned, 12410.)*

İman hem söylemdir hem eylemdir, içi boş bir söylem değildir. Emanete niye riayet etmiyoruz artık? Emanet malına ganimet gibi bakıyor; emanete ihanet ediyoruz. Bir taraftan mümin emindir, güven veren ve güven duyulandır diyoruz. Diğer yandan bize emanet edilen sıklara, emanet edilen mallara ve emanet bırakılan paralara ihanet ediyoruz. İman iddiamız sözde kaldı, dini hayatımız ise şekilcilikten ibaret oldu.

Borç vermenin faziletinden bahsediyor; inananları borç vermeye teşvik ediyoruz. Fakat sonra duyduklarımız hiç de iç açıcı şeyler değil. Verilen borçlar geri gelmiyor. Yıllar sonra değerini kaybetmiş bir mal olarak, çürümüş bir kumaş gibi geri geliyor. Borç vermenin faziletini yaşamak isteyenlerin güzel duygularını istismar ediyoruz. Adam sevap kazanmak, akrabalık bağına korumak, muhtaçlara sahip çıkmak, dostunun elinden tutmak için borç veriyor, biz ise aldığımız borcu geri vermiyoruz. Borcu zamanında ödemediğimiz gibi, alacaklıyı iyilik yaptığına bin pişman ediyoruz. Anyor, cevap vermiyoruz. Mesaj atıyor, bakmıyoruz. Haber gönderiyor, umursamıyoruz. Kapımıza veya iş yerimize geliyor, geldiğine pişman ediyoruz. Aldığımız paranın sefasını biz, cefasını o çekiyor. Keyfimiz için borç alıyor, rahatımızdan ödün vermiyoruz. Arabamızın modelini yükseltmek, telefonumuzu değiştirmek, tatile çıkmak için borç alıyoruz. Biz tatilde parayı harcarken, alacaklımız her gece acaba param gelecek mi diye düşünerek sabahlıyor.

Alacaklının hakkını vermeden yaptığımız tatil caiz mi diye sorduk mu hiç? Borçlarımızı ödmeden telefonlarımızı yenilemek caiz mi acaba? Hiç izin aldık mı alacaklıdan? Borcu zamanında ödememenin büyük bir zulüm olduğunu biliyor muyuz acaba?

Komşunun iyi davranmasını istismar ediyor, akrabalık hukukuna riayet edenleri saf görüyor ve bize iyilik edenlerin iyiliklerini karşılıksız bırakıyoruz.

Zamanında yapamayacağımızı bildiğimiz halde işi tutuyoruz. Üç günde bitmesi gereken işi haftalar geçmesine rağmen bitirmiyoruz. Paramızı aldık diye iş veren kişiyi mağdur ediyoruz. İş başkasına vermesin diye yalan yere verdiğimiz sözlerin hesabı sorulmayacak mı?

İman sözünde durmak değil midir? İman dürüstlük değil midir? İman bize güvenenin güvenini boşa çıkarmamak değil midir? Din sadece namazdan mı ibaret? Din güzel ahlak değil midir? Din, kimseye korku vermemek, kimsenin bedduasını almamak değil midir?

Evet, sözünde durmayan imanını sorgulasın! Ahde vefa göstermeyen kişi dinini gözden geçirsın!

Rabbim bizleri imanı kâmil, ahlakı güzel kullarından eylesin!

**